

VAN MAIS EN PARCE QUE NAAR MAAR EN OMDAT ?

Vertaling van coherentierelaties van het Frans naar het Nederlands

Ellen van Leeuwen
3874524

Faculteit Geesteswetenschappen
Nederlandse taal en cultuur
Universiteit Utrecht

Bachelor eindwerkstuk Coherentie in verschillende talen
Begeleiders: J. Hoek MA & prof. dr. T.J.M. Sanders

november 2014

Samenvatting

In een globaliserende wereld waarin nationale culturen, economieën en politiek steeds meer met elkaar verbonden worden, is communicatie in wereldtalen zoals het Engels, Spaans en Frans essentieel. Ben je een taal niet machtig, dan kan een vertaaldienst als Google Translate een uitkomst bieden. Maar Google Translate kan grote stukken tekst niet goed vertalen. De dienst heeft onder meer moeite met het vertalen van coherentierelaties. Een mens kan dit wel. Vertalers lijken impliciete relaties – relaties die niet expliciet in de tekst staan – vaak te vertalen met een expliciete relatie, om allerlei redenen. Deze expliciatietheorie wordt in dit onderzoek gebruikt om te onderzoeken hoe het causale connectief *omdat* en het contrastieve connectief *maar* vertaald worden vanuit het Frans. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Europarl Direct-corpus, een corpus bestaande uit handelingen van het Europees Parlement. Hieruit zijn willekeurig 75 fragmenten geselecteerd met het connectief *omdat*. Hier is vervolgens het Franse origineel bij gezocht. Dit is vervolgens ook gedaan voor het connectief *maar*. Van deze in totaal 150 fragmenten is met translation spotting genoteerd of de relatie in de brontaal, het Frans, expliciet of impliciet was, of dat het een alternatieve constructie betrof. Per connectief zijn er ook twintig fragmenten willekeurig geselecteerd die nader bekeken zijn, aan de hand van een annotatieschema. In dit schema werd de polariteit, basisoperatie, coherentiebron en volgorde van elk fragment genoteerd.

De relaties in de geselecteerde fragmenten uit het Europarl Direct-corpus blijken niet explicieter in de vertaling te staan dan in de brontaal. Bij zowel de fragmenten met *omdat* als *maar* in de doeltaal waren de relaties in de brontaal expliciet. De fragmenten met *omdat* waren merendeels subjectief en hadden allemaal een causale relatie. Bij de fragmenten met *maar*, en een causale relatie, was de helft van de zinnen subjectief en de andere helft objectief. Een paar zinnen slechts hadden een non-causale relatie.

In het achterhoofd moet gehouden worden dat dit onderzoek is uitgevoerd met slechts een klein corpus, wat er voor kan zorgen dat de fragmenten geen goede afspiegeling van het alledaagse taalgebruik geven. Daarnaast is voor dit onderzoek gebruik gemaakt van geschreven fragmenten van gesproken taal. Het kan dus voorkomen dat een fragment verkeerd is geïnterpreteerd door het ontbreken van intonatie.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	7
2.1 Coherentie.....	7
2.2 Discourse relaties	8
2.2.1 <i>Causale relaties</i>	8
2.2.2 <i>Contrastieve relaties</i>	9
2.3 Expliciete en impliciete relaties.....	10
2.2.1 <i>Expliciete relaties</i>	10
2.2.2 <i>Impliciete relaties</i>	10
3. Methode	14
3.1 Corpus.....	14
3.2 Talen	14
3.3 Connectieven	15
3.4 Segmentatie	15
3.5 Annotatie en translation spotting	16
4. Resultaten	18
4.1 <i>Omdat</i>	18
4.1.1 <i>Kwalitatieve analyse: geannoteerde relaties</i>	18
4.1.2 <i>Kwantitatieve analyse: translation spotting</i>	20
4.2 <i>Maar</i>	21
4.2.1 <i>Kwalitatieve analyse: geannoteerde relaties</i>	21
4.2.2 <i>Kwantitatieve analyse: translation spotting</i>	22
4.3 Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.....	24
4.4 Mate van expliciteatie	24
4.5 Vergelijking kwalitatieve en kwantitatieve analyse	24
4.6 Conclusie	25
5. Conclusie en discussie	26
5.1 Algemene conclusie	26
5.2 Discussie.....	26
5.2.1 <i>Opvallende resultaten</i>	26
5.2.2 <i>Methode</i>	27
5.2.3 <i>Grootte van het corpus</i>	27
5.2.4 <i>Intonatie</i>	28
5.2.5 <i>Verder onderzoek</i>	28
Literatuurlijst	29
Bijlagen.....	32

1. Inleiding

In een globaliserende wereld waarin culturen, economieën en politiek steeds meer met elkaar verbonden worden, is communicatie in wereldtalen zoals het Engels, Spaans en Frans essentieel (Nieuwenhuis, 2005, p. 255-256). Maar het kan prettig zijn om een tekst in je moedertaal te lezen, als de tekst moeilijke informatie bevat. Dat kan een wetenschappelijk artikel zijn, een handleiding voor een ingewikkeld apparaat, maar ook een fragment uit een verslag van een vergadering in het Europees Parlement. In fragment (1) staat wat de Fransman, meneer Caudron, tijdens een vergadering in het Europees Parlement gezegd heeft (Koehn, 2005):

- (1) “Nos ministres avaient insisté sur l'importance d'encourager la consommation de lait *en raison de sa haute valeur nutritive*, notamment pour les enfants et les jeunes gens.” (ep-00-05-03)

Is het Frans van de lezer niet goed genoeg om te begrijpen waar meneer Caudron over spreekt, maar wil hij wel weten wat Caudron zegt, dan is het heel simpel om zijn tekst in Google Translate, de vertaaldienst van Google, te plakken en het door de vertaalmachine te laten vertalen. In fragment (2) staat de Google Translate-vertaling van fragment (1).

- (2) “Onze ministers hebben het belang van het stimuleren van de consumptie van melk gestrest *vanwege* zijn hoge voedingswaarde, vooral voor kinderen en jongeren.” (Google Translate, 2014a)

De vertaling is niet helemaal vloeiend, maar wel te begrijpen. Steekt de lezer wat meer tijd in het vinden van een vertaling, dan vindt hij de officiële vertaling van meneer Caudrons spreekbeurt (op de website van het Europees Parlement), weergegeven in fragment (3).

- (3) “Onze ministers hebben tijdens deze bijeenkomst immers benadrukt dat de consumptie van melk moet worden gestimuleerd *omdat* dit product met name voor kinderen en jongeren belangrijke voedingswaarden bevat.” (ep-00-05-03)

Fragment (3) is een vloeiend lopende versie van fragment (2). Er is over nagedacht, niet woord voor woord vertaald en er is rekening gehouden met uitdrukkingen. Kortom, het is vertaald door een mens, en niet door een computer.

Maar niet alles wordt keurig vertaald zoals de notulen van het Europees Parlement. Een wetenschappelijk artikel wordt niet in meerdere talen vertaald, de handleiding die bij een printer geleverd wordt is wellicht enkel in het Engels en een heerlijk recept kan zo typisch Frans zijn dat het enkel in het Frans te vinden is. Dan kan Google Translate, of een andere online vertaaldienst, een uitkomst bieden. Veel mensen maken gebruik van Google Translate. In 2012 had de dienst

meer dan 200 miljoen gebruikers per maand. Op een willekeurige dag vertaalt de dienst net zoveel tekst als je in een miljoen boeken vindt, aldus een medewerker van Google Translate (Och, 2012). De dienst voorziet dus in een behoefte, maar is de dienst goed genoeg om die behoefte goed te kunnen bevredigen? Losse woorden en losse zinnen kan Google Translate goed aan, maar langere stukken tekst wordt moeizaam. De vertaalmachine heeft namelijk moeite met het vertalen van coherentierelaties. Een coherentierelatie zorgt voor de samenhang tussen verschillende delen van een tekst, bijvoorbeeld tussen twee zinnen, zodat de lezer de relatie tussen die delen begrijpt. Een vertaalmachine vertaalt enkel, het hoeft de tekst niet te begrijpen en legt geen coherentierelaties. En dat is een probleem. Coherentie in een tekst is namelijk van groot belang bij tekstbegrip. Een tekst begrijpen houdt meer in dan het begrijpen van de losse woorden in een zin, of de losse zinnen in een alinea. Om een tekst te begrijpen moet de lezer ook de onderlinge verbanden tussen de zinsdelen en de zinnen begrijpen. Connectieven – voegwoorden – helpen de verbanden tussen de zinsdelen en zinnen te verduidelijken, zeker als de lezer (bijna) geen kennis heeft over het onderwerp of als de tekst geschreven is in taal die de lezer niet vloeiend spreekt.

Vertalers van teksten, in dit geval echte mensen, lijken de lezer daarbij te helpen. Zij lijken vaak impliciete verbanden, verbanden waar geen connectief aan te pas komt, expliciet te maken in de vertaling. Met andere woorden, vertalers lijken in de vertaling connectieven te plaatsen om zinsdelen en zinnen expliciet met elkaar te verbinden die in de oorspronkelijke tekst niet in de zin stonden, die impliciet waren. Laten we nog eens kijken naar de toespraak door meneer Caudron in het Europees Parlement en letten op de vertaling van de connectieven, die cursief weergegeven staan. In dit geval is er wel een connectief gebruikt, namelijk *en raison de*. Google Translate heeft dit vertaald met *vanwege*. De officiële Nederlandse Europarl-vertaling geeft *omdat*. Het Le Robert & van Dale dictionnaire geeft voor *en raison de* de vertaling *wegens* (raison, 2007). Dit woordenboek geeft voor *omdat* de vertaling *parce que* (omdat, 2007). Maar dat is niet het enige verschil. Fragment (2) is een bijna letterlijke, woord voor woord-vertaling van fragment (1). Zin (3), de officiële vertaling, heeft dezelfde strekking als fragment (1), maar er wordt door de vertaler geïnterpreteerd en de zin wordt anders geformuleerd. Met als gevolg dat de zin anders loopt en de lezer de zin beter zal begrijpen.

In dit onderzoek wordt ingezoomd op de vertaling van connectieven en wordt onderzocht hoe twee soorten connectieven, causale en contrastieve, vertaald zijn van de originele taal, de brontaal, het Frans naar de doeltaal, het Nederlands. Er wordt bekeken hoe deze twee soorten connectieven zich gedragen in verschillende talen.

Mijn onderzoeksvraag luidt daarom: Hoe worden coherentierelaties vertaald van het Frans naar het Nederlands?

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, is een deelvraag opgesteld:

- Hoe zijn relaties die in het Nederlands zijn vertaald met *omdat* en *maar* uitgedrukt in het Frans?

Deze vraag zal met behulp van een corpus, bestaande uit vergaderverslagen van het Europees Parlement, worden beantwoord. Om de vragen te beantwoorden, zal eerst in hoofdstuk 2 het theoretisch kader worden geschetst waarbinnen dit onderzoek geplaatst kan worden. Ook zal worden uitgelegd wat onder een connectief verstaan wordt. Daarnaast zal aan het einde van het

hoofdstuk de hypothese genoemd worden, die opgesteld is voor dit onderzoek. Dan wordt in het derde hoofdstuk de methode van het onderzoek uiteengezet, waarbij ook een overzicht van het materiaal gegeven wordt. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Aan het einde van dit hoofdstuk zal de hypothese van dit onderzoek aangenomen dan wel verworpen worden. In hoofdstuk 5 worden de conclusie en discussie besproken.

2. Theoretisch kader

2.1 Coherentie

Een tekst begrijpen omvat meer dan enkel het begrijpen van losse woorden in een zin en losse zinnen in een alinea. Een lezer moet de verbanden tussen de zinsdelen van een zin en die tussen twee zinnen begrijpen. Dit wordt coherentie genoemd. Er bestaan twee soorten coherentie: referentiële coherentie en relationele coherentie.

Referentiële coherentie komt tot stand door verwijzingen in of juist buiten de tekst. Die verwijzingen in de tekst kunnen voornaamwoorden (voorbeeld 4) (Hustinx & Karreman, 2008, p. 44) of een substitutie zijn, zoals in voorbeeld 5 (Hustinx & Karreman, 2008, p. 46).

(4) Marleen kocht een ijsje. Ze had zojuist zakgeld gekregen.

(5) Er zwemmen zeehonden in de zee. Iris zag er gisteren *een paar*.

Maar die verwijzingen kunnen ook synoniemen zijn, of (gedeeltelijke) herhalingen, zoals in voorbeeld 6 en 7 (Hustinx & Karreman, 2008, p. 47).

(6) De crème is belangrijk, vertelde Naomi. Het *smeerseltje* verzorgt je huid.

(7) Kees kocht een nieuwe fiets. Nu kan hij elk weekend *fietsen*.

Daarnaast kan referentiële coherentie tot stand komen door verwijzingen naar buiten de tekst. Dan doet de tekst beroep op wereldkennis. Wereldkennis is onmisbaar bij het lezen van een tekst. Was dat niet het geval, dan moest alles al maar worden uitgelegd en verklaard (Hustinx & Karreman, 2008, p. 48). Met kennis van de wereld, weet de lezer van voorbeeld 8 dat Audi een automerk is en dat Willem dus een auto gekocht heeft.

(8) Willem heeft een *Audi* gekocht.

Maar met enkel referentiële coherentie zal het begrip van een tekst niet optimaal zijn. Naast referentiële coherentie is relationele coherentie nodig om een goed begrip van een tekst te krijgen. Connectieven zijn de meest typische markeerders van deze coherentierelaties (Degand, 1998, p. 3). Daarmee wordt bedoeld dat connectieven zinnen en zinsdelen met elkaar verbinden en door hun betekenis aangeven wat het verband tussen de twee zinnen of zinsdelen is. Er zijn daarom verschillende soorten connectieven. Zo kan een verband causaal zijn, wat inhoudt dat er een oorzaak-gevolg- of claim-argumentrelatie is (Hustinx & Karreman, 2008, p. 57). *Omdat* geeft, zoals in voorbeeld 9, een causaal verband aan. Op dit connectief ga ik verder in, in paragraaf 2.2.1.

(9) Bernadette gaat niet zwemmen, *omdat* het regent.

Daarnaast kunnen connectieven, naast nog andere relaties, een tegenstelling aangeven. *Maar*, zoals in voorbeeldzin 10, is daar een voorbeeld van.

(10) Doortje wilde wel naar buiten, *maar* Erik wilde niet.

In paragraaf 2.2.2 ga ik verder op dit connectief in.

2.2 Discourse relaties

On-line experimenten laten zien dat lezers een tekst sneller lezen als er linguïstische markeringen, zoals connectieven, in de tekst staan dan wanneer die er niet in staan (Sanders, Spooren & Noordman, 1992, p. 4). Lezers gebruiken onder andere connectieven om een tekst te verwerken en een representatie van de tekst te vormen. De representatie is het diepste niveau waarop een tekst verwerkt wordt en zorgt voor tekstbegrip. Coherentiemarkeerders, zoals een connectief, geven namelijk aan hoe de zinsdelen geïnterpreteerd moeten worden (p. 5). Ook helpen ze bij de productie van tekst, zowel geschreven als gesproken (p. 21).

Er zijn verschillende soorten relaties. In 2.1 werden causale en contrastieve relaties al genoemd. Daarnaast kunnen relaties additief en temporeel zijn (Halliday & Hasan, 1976, p. 238). Relaties kunnen op verschillende manieren gecategoriseerd worden. Sanders, Spooren & Noordman (1992) onderscheiden vier kenmerken: basisoperatie, volgorde, polariteit en coherentiebron. Bij de basisoperatie wordt onderscheid gemaakt tussen causaal en non-causaal (Sanders, Spooren & Noordman (1992) maken overigens onderscheid tussen causaal en additief) (p. 6-7). Bij volgorde wordt onderscheid gemaakt tussen de basisvolgorde en de nonbasisvolgorde, ook wel de omgekeerde volgorde genoemd. In de basisvolgorde is het eerste segment (zie 3.4) P en het tweede segment Q, waardoor de volgorde $P \rightarrow Q$ of $P \& Q$ ontstaat. Bij de omgekeerde volgorde is S1 Q en S2 P, waardoor de volgorde dus omgekeerd is (Sanders, Spooren & Noordman, 1992, p. 10). De polariteit geeft aan of een zin positief of negatief is. Sanders, Spooren & Noordman (1992) geven aan dat een relatie positief is als de segmenten S1 en S2 zijn. Een typisch connectief in een positieve relatie is *omdat*. Een relatie is negatief als de segmenten niet-S1 en niet-S2 zijn. Een typisch connectief in een negatieve relatie is *maar* (p. 10).

In hoofdstuk 3 van dit onderzoek wordt uitgelegd op welke manier deze categorieën gebruikt worden in dit onderzoek. Hier wordt dieper ingegaan op enkel de causale en tegenstellende relaties, omdat die typen relaties geanalyseerd zullen worden in dit onderzoek.

2.2.1 Causale relaties

Causale relaties geven een reden, resultaat of doel aan (Halliday & Hasan, 1976, p. 256). Oversteegen (1997) omschrijft causale relaties als onderdeel van de echte wereld. Een voorbeeld hiervan is zin (11).

(11) [S1 Janneke had trek in een snoepje], *dus* [S2 vroeg zij er om bij haar moeder].

S1 laat zien dat Janneke trek had in een snoepje, wat in de echte wereld kan gebeuren. S2 omschrijft vervolgens wat haar doel is: er een vragen bij haar moeder.

Perrez (2004) maakt onderscheid tussen voorwaartse causale connectieven en achterwaartse causale connectieven (p. 130). Zinnen met voorwaartse causale connectieven beginnen met een segment dat de oorzaak aangeeft, waarna na het connectief het gevolg volgt. Een voorbeeld van een voorwaartse causale connectief is *dus*, zoals we die in zin 11 zagen, waarbij S1 de oorzaak aangeeft en S2 het gevolg.

Bij achterwaartse causale connectieven is het tegenovergestelde het geval. Zinnen met dit type connectieven beginnen met het gevolg en eindigen, na het connectief, met de oorzaak. Een voorbeeld van een achterwaarts causaal connectief is *omdat* (Perrez, 2004, p. 131), zoals in zin 9. Daar is in S2 de oorzaak van het gevolg in S1: de regen zorgt ervoor dat Bernadette niet gaat zwemmen. In dit onderzoek bestaat het corpus enkel uit zinnen met achterwaartse causale connectieven.

(9') [S1 Bernadette gaat niet zwemmen], *omdat* [S2 het regent].

Causale relaties kunnen daarnaast ook onderverdeeld worden in epistemische causaliteit en 'real world'-causaliteit. Het connectief *omdat* is een van de connectieven die in dit onderzoek bestudeerd wordt. *Omdat* is een voorbeeld van een 'real world'-causaliteit, waarbij de spreker zelf ook de bron is van de zin. Dit in tegenstelling tot *want*, dat een voorbeeld is van epistemische causaliteit, waarbij de spreker niet degene is die het genoemde ondergaat, maar het genoemde alleen meldt. Dit onderscheid kan niet alleen in het Nederlands gemaakt worden, maar bijvoorbeeld ook in het Frans, waar dit onderscheid gemaakt kan worden tussen *parce que* en *car* (Stukker, Sanders & Verhagen, 1999, p. 67; Sanders & Stukker, 2012, p. 132).

2.2.2 Contrastieve relaties

Contrastieve relaties geven een relatie aan die tegenovergesteld is aan de verwachting (Halliday & Hasan, 1976, p. 250), maar ze kunnen ook semantische opposities en concessies aangeven (Perrez, 2004, p. 131). Een voorbeeld van een tegengestelde verwachting is zin (12).

(12) Willem was arm, maar hij kocht een Audi.

De antecedent in het eerste segment impliceert dat iemand die geen geld heeft, geen Audi kan betalen. De consequent in het tweede segment spreekt dit tegen en gaat dus tegen de verwachting in (Perrez, 2004, p. 131). Want ondanks dat Willem arm was, kon hij wel een Audi betalen.

Een voorbeeld van een semantische oppositie is zin (12). De twee segmenten in deze zin geven een tegenstelling aan.

(13) Marit is groot, maar Renske is klein.

Concessies bestaan uit segmenten waarbij het ene segment een argument voor een standpunt geeft en het andere segment een argument tegen (p. 131). Zin (14) is hier een voorbeeld van.

(14) Hoewel Volkswagens dure auto's zijn, zijn ze van goede kwaliteit.

Stel dat het standpunt zou zijn waarom iemand een Volkswagen zou moeten kopen. Een argument tegen dit standpunt zou kunnen zijn dat Volkswagens duur zijn. Een argument voor dit standpunt zou dan zijn dat de auto's die Volkswagen bouwt van goede kwaliteit zijn.

2.3 Expliciete en impliciete relaties

In de voorgaande voorbeeldzinnen wordt de relatie tussen de twee segmenten telkens gegeven door een connectief. Maar een coherentierelatie kan er ook zijn zonder connectief. Dit zijn impliciete relaties. Relaties met een connectief zijn expliciete relaties. In dit onderzoek zal een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen expliciete en impliciete relaties.

2.2.1 Expliciete relaties

Bij expliciete relaties staat de relatie expliciet in de zin. De schrijver van de zin helpt de lezer met het begrijpen van de tekst door het verband tussen twee zinsdelen of zinnen expliciet aan te geven. Er is echter wel een verschil in hoe connectieven zich gedragen. Zo zijn contrastieve relaties vaak expliciet (Taboada, 2005, p. 127). Een zin zonder contrastief connectief is namelijk vaak niet goed te begrijpen. Dat komt volgens Perrez (2004) omdat de lezer in zo'n geval een ander soort relatie legt, bijvoorbeeld een causale. Laten we nog eens kijken naar zin (14). Daarin wordt gesteld dat Volkswagens duur zijn, maar de concessie is dat ze wel van goede kwaliteit zijn. Zin (15) geeft dezelfde zin als (14), maar dan zonder connectief.

(15) Volkswagens zijn dure auto's. Ze zijn van goede kwaliteit.

In deze zin is de coherentierelatie niet direct duidelijk. De relatie die de lezer namelijk zou kunnen leggen, in plaats van een contrastieve, is een causale, zoals in zin (16).

(16) Volkswagens zijn dure auto's, omdat zij van goede kwaliteit zijn.

Deze redenering is overigens niet verwonderlijk, omdat algemeen wordt aangenomen dat aan goede kwaliteit een prijskaartje hangt.

Causale relaties kunnen uiteraard ook expliciet zijn, maar behouden, in tegenstelling tot contrastieve relaties, hun betekenis en interpretatie (Perrez, 2004, p. 133).

2.2.2 Impliciete relaties

Zinnen met een impliciete relatie zijn zinnen waarin er een coherentierelatie bestaat tussen twee zinsdelen, maar waar de zinsdelen zonder connectief met elkaar verbonden worden. De lezer moet de relatie tussen de delen zelf leggen. Zoals gezegd blijven causale relaties zonder connectief vaak duidelijk. In de zinnen in (17) staan twee zinnen die bijna identiek zijn, met het verschil dat in (17a) geen connectief staat dat de twee delen met elkaar verbindt en in (17b) wel een connectief staat, namelijk het causale connectief *omdat*.

(17a) Wieteke gaat niet mee naar het feest. Zij heeft geen zin.

(17b) Wieteke gaat niet mee naar het feest, *omdat* zij geen zin heeft.

Ondanks de afwezigheid van een connectief in zin (17a) is deze zin toch even goed te begrijpen als zin (17b). Bij beide zinnen begrijp je dat "geen zin" de reden is waarom Wieteke niet naar het feest wil.

Hier speelt namelijk een referentiële relatie een rol. In zin (17a) begrijp je dat het Wieteke is die geen zin heeft om naar het feest te gaan, omdat *zij* volgt in de zin na de zin waar *Wieteke* staat. De lezer legt dus de link tussen *Wieteke* in de ene zin en de *zij* naar wie Wieteke verwijst in de andere zin. Op die manier wordt, in combinatie met wereldkennis, de impliciete relatie begrepen.

2.4 Explicitatietheorie

Een goede vertaling is, nog altijd, mensenwerk. Zoals we in het voorbeeld in de inleiding zagen, heeft Google Translate moeite met het maken van coherentierelaties. De zinnen in (18) laten dit zien.

- (18a) Anneke heeft voor Floor een hondje gekocht. *Als daardoor* Floor wat vrolijker wordt, dan is Anneke blij.
- (18b) Anneke a acheté un chien pour Floor. *En conséquence* Floor est plus gaie, Anneke est heureuse.
- (18c) Anneke a acheté un chien pour Floor. *Si en conséquence* Floor est plus gaie, Anneke est heureuse.

Google Translate vertaalt 'als daardoor' in zin (18b) met 'en conséquence'. In deze vertaling mist de voorwaarde die 'als' in de Nederlandse zin uitdrukt. Blijkbaar ziet Google Translate de twee aparte connectieven als een geheel. Mensen kunnen dit daarentegen wel. In (18c) is die voorwaarde wel uitgedrukt.

Vertalingen van mensen lijken zelfs meer expliciete relaties te bevatten dan de brontaal. Deze theorie wordt de explicitatietheorie genoemd. Connectieven zijn, zoals we gezien hebben, goede hulpmiddelen om verbanden tussen zinsdelen en zinnen te leggen. In onderzoek naar de explicitatietheorie worden connectieven daarom gebruikt om de theorie te testen. Het onderzoek door Becher (2011) is daar een voorbeeld van. Becher zocht handmatig in een corpus van zakelijke teksten connectieven. Hij keek niet enkel naar de vertaling van het connectief, maar ook naar de manier waarop de hele zin vertaald was. Vervolgens keek hij of en hoe de connectieven vertaald werden in het Duits en Engels (p. 30).

Ook Denturck (2012) deed onderzoek naar de theorie. Zij keek naar de vertaling van Franse en Nederlandse causale connectieven in romans. Uit haar onderzoek kwam naar voren dat van het Frans naar het Nederlands de tekst explicieter werd gemaakt, maar dat dat andersom niet het geval was (p. 224).

Dimitrova (2005) benoemt onderzoeken in haar boek over explicatie in het vertalingsproces waaruit blijkt dat vertalers de neiging hebben om relaties tussen zinsdelen uit te leggen, ook als die er in de brontaal niet staan (p. 42). Ze stelt dat dit twee redenen kan hebben. Ten eerste zou het de norm onder vertalers kunnen zijn om de tekst in de doeltaal aan te passen aan tijd en het genre. Daarnaast kan het een onvermijdelijk gevolg van het vertaalproces zijn. Dat komt door verschillen in grammatica tussen de bron- en doeltaal, stilistische kenmerken die per taal verschillen en beperkingen tijdens het vertalen (p. 43). Becher spreekt ook over grammaticale

verschillen tussen talen. Hij stelt dat vertalers connectieven toevoegen aan de doeltaal, op het moment dat de doeltaal geen equivalent van de tekst in de brontaal heeft (2011, p. 36). Daarnaast ziet Becher vertalers als onderhandelaars tussen culturen. Een vertaler probeert de eventuele kloof tussen brontekstauteur en doelttekstlezer te dichten, omdat bij onbegrip bij de lezer niet de auteur maar de vertaler vaak de schuld krijgt (p. 40). Vertalers proberen daarom risico's te vermijden en voegen daarom liever een extra connectief toe dan dat de lezer de tekst niet begrijpt (p. 41). Ook Denturck (2012) stelt dat de vertaler de tekst aanpast aan de doeltaal: de romans in haar onderzoek die naar het Nederlands vertaald waren bevatten meer causale connectieven dan het Frans, omdat de Nederlandse taal in het algemeen ook meer causale connectieven bevat dan het Frans (p. 224).

Natuurlijk is er ook kritiek op de theorie. Zo vindt Becher (2011) de benaming *explicitation hypothesis* niet correct, omdat niet wordt gedefinieerd wat er verstaan wordt onder *explicitation* en storende factoren, zoals taalspecifieke kenmerken, worden niet benoemd (p. 28). Hij noemt de hypothese liever de *Asymmetry Hypothesis* (p. 29). Deze hypothese wordt gepostuleerd door Klauy and Károly (2005) als:

Explicitations in the L1 → L2 direction are not always counterbalanced by implicitations in the L2 → L1 direction because translators — if they have a choice — prefer to use operations involving explicitation, and often fail to perform optional implicitation.

Dit postulaat van de *Asymmetry Hypothesis* laat zien dat vertalers de voorkeur hebben voor expliciteatie boven impliciteatie. In feite is dit hetzelfde als de expliciteatiehypothese maar lijkt het enkel wat voorzichtiger geformuleerd.

In dit onderzoek wordt door middel van de Fisher's exact test berekend en de expliciteatiehypothese gekeken of connectieven inderdaad explicieter in de doeltaal staan dan in de brontaal.

2.5 Annotaties

In dit onderzoek worden veertig zinnen bekeken uit het Europarl-corpus. Op dat corpus ga ik in 3.1 verder in. De zinnen worden geannoteerd aan de hand van het annotatieschema van Scholman (2013), dat gebaseerd is op Sanders, Spooren & Noordman (1992). Tijdens het annoteren wordt gekeken naar de vier kenmerken die Sanders, Spooren en Noordman (1992) onderscheiden: basisoperatie, volgorde, polariteit en coherentiebron. Op die manier kunnen op systematische wijze de zinnen bekeken, bestudeerd en vergeleken worden.

2.6 Translation spotting

Als aanvulling op de 40 annotaties, zijn er nog eens 110 zinnen (in totaal dus 150 zinnen) in het corpus gezocht die het connectief *omdat* of *maar* bevatten. Cartoni, Zufferey & Meyer (2013) onderzochten causale connectieven in het Frans en het Engels. Met behulp van translation spotting hielden zij bij hoe vaak een bepaalde connectief voorkwam in het corpus, dat bestond uit fragmenten uit handelingen van het Europees Parlement. In de translation spotting wordt

aangegeven of de relatie in de brontaal expliciet of impliciet is of dat er sprake is van een alternatieve constructie en het fragment dus geen relatie bevat. Bij expliciete relaties wordt toegevoegd wat die relatie precies is.

2.7 Hypothese

Coherentierelaties zijn belangrijk voor tekstbegrip. Zonder deze relaties moet de lezer zelf de verbanden in een tekst leggen. Connectieven zijn een middel om zulke coherentierelaties te leggen en helpen daarmee de lezer een tekst te begrijpen. In dit onderzoek wordt gekeken naar causale en contrastieve relaties. Zoals we gezien hebben functioneren connectieven die een causale relatie uitdrukken anders dan connectieven die een contrastieve relatie uitdrukken. Een lezer begrijpt een impliciete causale relatie beter dan een impliciete contrastieve relatie.

Daarnaast hebben we gezien dat vertalers impliciete relaties in de brontaal lijken te vertalen met een expliciete relatie in de doeltaal. Bij vertalingen van romans van het Frans naar het Nederlands bijvoorbeeld, blijkt dit het geval te zijn.

De combinatie van de mate waarin we impliciete relaties begrijpen en de mate waarin deze relaties vertaald worden, heeft de volgende hypothese voortgebracht, die in dit onderzoek getoetst zal worden.

Zinnen met het connectief *maar* zullen vaker expliciet vertaald worden dan zinnen met het connectief *omdat*.

3. Methode

3.1 Corpus

Het corpus voor dit onderzoek bestaat uit de handelingen van het Europees Parlement, die in het corpus Europarl Direct staan (Cartoni & Meyer, 2012). Het Europarl Direct-corpus is, net als het originele Europarl-corpus, een parallel corpus. Een parallel corpus bevat een brontaal, in dit geval Frans, en een doeltaal: de vertaling van de brontaal naar doeltaal. In dit geval is de doeltaal Nederlands. In dit corpus staan de handelingen van het Europees Parlement sinds 1996. Dat betekent dat alles wat een parlementariër tijdens een vergadering in het parlement zegt genoteerd wordt. Hierdoor ontstaat een weergave van gesproken taal, in tegenstelling tot veel notulen waarin teksten geparafraseerd worden.

Voor dit onderzoek zijn handelingen uit 1996, 2000 en 2001 gebruikt. Deze handelingen zijn willekeurig gekozen. Handelingen van na 2003 zijn niet gebruikt, omdat sinds 2003 handelingen eerst naar de zes 'pivot languages' (waaronder het Engels, Duits en Frans) worden vertaald om vervolgens naar de andere officiële talen te vertalen (Grindheim & Lohndal, 2006, p. 13). Gevolg hiervan is dat er geen goede vergelijking gemaakt kan worden tussen de brontaal en de doeltaal. Vertalingen via de 'pivot languages' worden gedaan omdat de Europese Unie in 2004 plots een stuk groter werd toen er tien nieuwe lidstaten toetraden (Europa.eu, n.d.). Het werd toen ondoenlijk om handelingen van en naar elke officiële taal te vertalen.

Gebruik van dit corpus, in plaats van bijvoorbeeld het Wall Street Journal-corpus, heeft als voordeel dat het om gesproken taal gaat. Bij geschreven teksten is uitgebreid nagedacht over formuleringen en woordkeus en kunnen zinnen geschrapt of herschreven worden. Het voordeel van gesproken taal is dat het spontaan is en het spontane gebruik van taal weergeeft. In het geval van het gebruikte corpus in dit onderzoek is de taal niet zo spontaan als in een alledaags gesprek (maar wel spontaner dan geschreven tekst). De spreekbeurten zijn immers door de parlementsleden voorbereid en de tekst staat vaak op papier als geheugensteun.

3.2 Talen

In dit onderzoek worden enkel de handelingen met Frans als brontaal gebruikt. De doeltaal is het Nederlands. Veel onderzoek naar (de vertaling van) Franse connectieven wordt gedaan met het Engels als doeltaal (zie Popescu-Belis et al., 2012; Zufferey & Cartoni, 2012). Maar wat voor Engelse connectieven geldt, hoeft niet voor Nederlandse connectieven te gelden. Er is nog maar weinig dergelijk onderzoek gedaan waarbij Nederlands de doeltaal was. Denturck (2012) onderzocht, bijvoorbeeld een corpus van Franstalige en Nederlandstalige romans en focuste op causale connectieven.

In dit onderzoek breidt het onderzoeksveld uit naar het Nederlands als doeltaal. Hierbij gaat het, zoals gezegd in 3.1, om een gesproken corpus waarbij de doeltaal het Nederlands is. Daarbij gaat het niet enkel om een causaal connectief, waar Denturck (2012) zich op richtte, maar ook om een contrastief connectief.

3.3 Connectieven

Voor dit onderzoek zijn de connectieven *omdat* en *maar* gekozen. Het connectief *omdat* is gekozen uit de causale connectieven. Causale coherentierelaties zijn vaak impliciet. Het connectief staat er dus vaak niet, terwijl er wel een verband tussen de twee zinsdelen of zinnen is. De zinnen in (19) laten de causale relaties zien, (a) met connectief en (b) zonder connectief.

- (19) (a) Kees blijft thuis omdat het regent.
(b) Kees blijft thuis. Het regent.

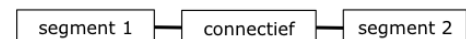
Het connectief *maar* is gekozen uit de contrastieve connectieven. In tegenstelling tot causale coherentierelaties zijn contrastieve coherentierelaties meestal expliciet. Het connectief staat er vaak tussen de zinsdelen en zinnen. De zinnen in (20) laten zien dat contrastieve connectieven niet per se nodig zijn, maar de tekst begrijpelijker maken.

- (20) (a) Kees wil gaan fietsen maar het regent.
(b) Kees wil gaan fietsen. Het regent.

3.4 Segmentatie

Uit het corpus zijn zinnen willekeurig geselecteerd waarin het connectief *maar* of *omdat* staat. De zinnen zijn daarnaast gekozen op basis van de volgorde van segmenten. In de geselecteerde zinnen staat het connectief tussen twee segmenten, zinsdelen, in. Dit is in afbeelding 1 schematisch weergegeven.

Afbeelding 1 Schematische weergave segmentatie

Een segment is een zinsdeel, dat onderdeel uitmaakt van een relatie. Normaal bestaat zo'n relatie uit twee segmenten, segment 1 en segment 2 (zie afbeelding 1). Deze worden met elkaar verbonden door een connectief. Het connectief geeft de relatie tussen de twee segmenten aan (Sanders et al., 1992, p. 6). Het is belangrijk te weten wat tot welk segment behoort, om een zin goed te kunnen begrijpen. Daarom worden bij de annotatie de segmenten tussen haken gezet. In het voorbeeld hieronder staat zin 19(a) nogmaals, maar nu met de twee segmenten van de zin tussen haakjes:

- (19) (a') [Kees blijft thuis] omdat [het regent].

Segment 1, "Kees blijft thuis", is het zogenaamde gevolgsegment. Segment 2, "het regent", is het oorzaaksegment (Stukker, Sanders & Verhagen, 1999, p. 72). "Het regent" is de oorzaak van het gevolg dat Kees thuis blijft.

Zinnen die beginnen met het connectief zijn uit het onderzoek gelaten. Hier is voor gekozen, omdat de zinnen goed met elkaar te vergelijken zijn als zij allemaal dezelfde structuur hebben.

3.5 Annotatie en translation spotting

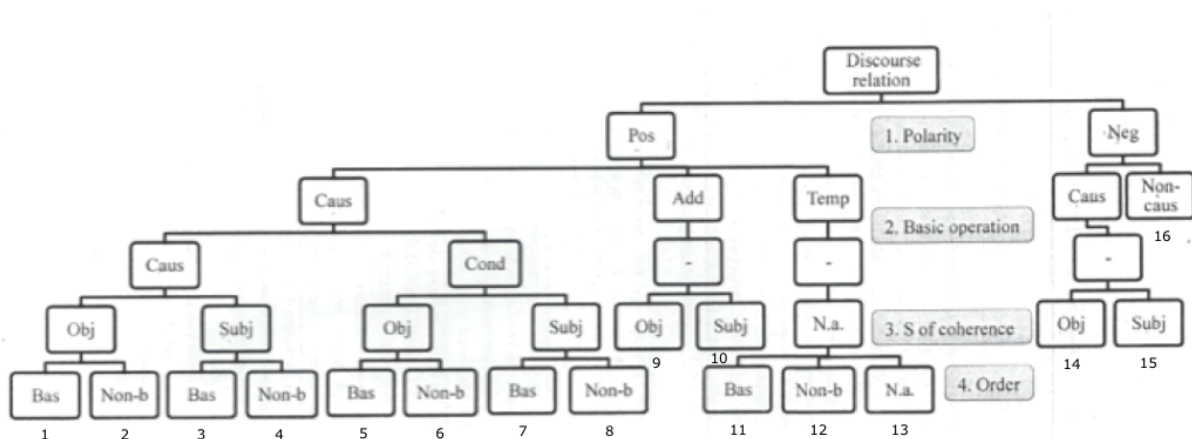
Er zijn 75 fragmenten uit het Nederlandse deel van het corpus willekeurig geselecteerd die het connectief *omdat* bevatten en 75 fragmenten die het connectief *maar* bevatten. Bij deze fragmenten is het Franse oorspronkelijke fragment gevoegd. De vertaling en het origineel werden bij elkaar gezocht door de zinnen te plaatsen in Notepad++, een computerprogramma waarin de twee versies overzichtelijk naast elkaar geplaatst kunnen worden. Daarna zijn de fragmenten gesegmenteerd en is in de Franse versie van het fragment gemarkeerd wat de oorsprong van het Nederlandse *omdat* of *maar* is. Er waren meerdere opties. Ten eerste waren er de expliciete vertalingen waarbij het connectief vertaald was van *parce que* of *mais*. Dan waren er de expliciete vertalingen waarbij het connectief vertaald was vanuit een ander connectief. Ook waren er impliciete vertalingen, waarbij de oorspronkelijke tekst geen connectief bevatte, maar de vertaling wel. Als laatste waren er alternatieve vertalingen, waarbij er in de brontaal geen coherentierelatie was. Deze bevindingen werden bij de zinnen genoteerd.

Bij beide connectieven werd bij twintig van de 75 fragmenten dieper ingegaan op de relatie tussen de segmenten in het fragment. Deze fragmenten werden geannoteerd volgens de cognitieve categorieën-methode (Sanders, Spooren & Noordman, 1992; Scholman, 2013, p. 40). Er bestaan in de cognitieve categorieën-theorie vier categorieën van kenmerken waaruit elke relatie bestaat (Sanders, Spooren & Noordman, 1992, p. 6): polariteit, basisoperatie, coherentiebron en volgorde (p. 41). In de analyse in dit onderzoek zijn deze vier kenmerken in een schema gezet, zoals die in afbeelding 2 is afgebeeld. De kenmerken staan in de bovenste rij.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
------------	---------------	----------------	----------

Afbeelding 2 Schema met categoriekenmerken in de cognitieve categorieën-theorie

In de rij daaronder werden de specifieke kenmerken die van toepassing zijn op de te annoteren relatie geplaatst. Onder 'polariteit' werd aangegeven of een segment een positief of negatief karakter had. Onder 'basisoperatie' werd genoteerd welk soort handeling in de segmenten werd aangegeven: (non-)causaal, additief of temporeel. Dan werd onder 'coherentiebron' aangegeven of de segmenten objectief of subjectief waren. Als laatste werd onder 'volgorde' aangegeven of de zinsvolgorde natuurlijk of omgekeerd was.

Afbeelding 3 Taxonomie cognitieve categorieën-methode-schema, inclusief nummers

Elk fragment kreeg op die manier een eigen schema. Bij elk fragment werd het schema (zoals in afbeelding 2) gevuld door het stappenplan van Scholman te gebruiken (2013, p. 59-61). Ook werd het taxonomie cognitieve categorieën-methode-schema gebruikt, zoals in afgebeeld in afbeelding 3.

Na het annoteren van de veertig fragmenten door de eerste beoordelaar, werden tien fragmenten per connectief geannoteerd door een tweede beoordelaar, om te controleren of hij het eens was met de annotaties. Dit is belangrijk, omdat het de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot. Om te kunnen berekenen in hoeverre de tweede beoordelaar dezelfde kenmerken toekende in de vier categorieën, werden de antwoorden van beide beoordelaars genummerd met de nummers die onderaan in afbeelding 3 staan. Deze berekening werd gemaakt nadat de beoordelaars hadden overlegd over de antwoorden die ieder had toegekend. Hierdoor konden eventuele denkfouten uit de schema's gehaald worden.

4. Resultaten

Hoe zijn relaties die in het Nederlands zijn vertaald met *omdat* en *maar* uitgedrukt in het Frans? Aan de hand van de 150 fragmenten, waarvan 40 geannoteerde fragmenten, die het corpus vormen wordt deze vraag beantwoord.

4.1 Omdat

4.1.1 Kwalitatieve analyse: geannoteerde relaties

De twintig fragmenten met het connectief *omdat* hebben een positieve relatie, omdat deze zinnen een directe link hebben, een oorzaak-gevolgrelatie. Deze relatie wordt ook wel een claim-argument genoemd. In het geannoteerde corpus komen enkel oorzaak-gevolgrelaties tegen in omgekeerde zinsvolgorde (zie hoofdstuk 3). Zin (21) geeft een duidelijke oorzaak-gevolgrelatie:

- (21) [Donc, je ne suis pas aussi pessimiste que beaucoup de parlementaires en ce domaine], **parce que** [j'ai vu, j'ai senti que la situation évoluait depuis le sommet de Lisbonne].

[Ik ben dan ook minder pessimistisch dan veel afgevaardigden op dit punt], **omdat** [ik heb gezien en gemerkt dat de situatie aan het veranderen is sinds de Top van Lissabon].
(*ep-01-05-14, regel 74, fragment 71 in bijlage 2*)

De spreker, Viviane Reding, geeft haar houding weer in segment 1. Ze is minder pessimistisch over investeringen in het onderwijs (zoals uit de context blijkt). In segment 2, na *omdat*, geeft zij een argument voor haar houding: ze heeft gezien dat de situatie sinds de top in Lissabon aan het veranderen is.

De fragmenten hebben allemaal een causale relatie, wat logisch is, omdat, zoals we gezien hebben in het theoretisch kader, *omdat* een voorbeeld van een causaal connectief is.

Van de fragmenten zijn 15 fragmenten (75 %) subjectief en 5 fragmenten (25 %) objectief. De subjectieve fragmenten geven allemaal een mening over of een persoonlijke visie op een bepaald onderwerp. Bijvoorbeeld de heer Herzog over het verslag-Bullmann, in voorbeeld 22.

- (22) [J'approuve le rapport Bullmann], **qui** [préconise des investissements publics, une législation sociale].

[Ik kan mij vinden in het verslag-Bullmann], **omdat** [de rapporteur zich hierin uitspreekt voor publieke investeringen en sociale wetgeving].
(*ep-01-02-14, regel 47, fragment 68 in bijlage 2*)

De heer Herzog geeft aan het eens te zijn met wat er in het verslag-Bullmann staat en geeft in het tweede segment aan waarom hij zich erin kan vinden. Dit is subjectief, omdat een andere parlementarier zich wellicht helemaal niet kan vinden in het verslag en daar zijn redenen voor heeft. Het gaat hier dus niet om een feit, maar om een mening.

De objectieve fragmenten zijn fragmenten waarin ergens in meer of mindere mate kritisch naar gekeken wordt of de spreker probeert iets persoonlijks objectief te maken. Fragment (23) illustreert dat.

- (23) [J'ai donc voté pour le rapport de M. Schwaiger] [**qui** se prononce pour une transparence accrue de l'OMC et de la conduite de ses réunions].

[Ik heb derhalve voor het verslag van de heer Schwaiger gestemd], mede **omdat** [hij zich uitspreekt voor een grote transparantie rondom de WTO en de wijze waarop haar vergaderingen gehouden dienen te worden].

(ep-01-03-13, regel 198, fragment 69 in bijlage 2)

Interessant aan dit fragment is dat de brontaal geen *parce que* bevat, maar waar de coherentierelatie gemaakt wordt door *qui*. Maar dit brengt hetzelfde effect teweeg. De spreker, mevrouw Vlasto, heeft iets persoonlijks gedaan: voor het verslag van de heer Schwaiger gestemd (zij had immers ook tegen kunnen stemmen) en daar geeft ze vervolgens haar argumenten voor. Door het op deze manier te brengen is het objectief, en voorkomt ze wellicht dat ze hierom wordt aangevallen.

Zoals we gezien hebben in hoofdstuk 2 heeft *parce que* een objectievere connotatie dan *car*, zoals *omdat* in het Nederlands een objectievere connotatie heeft dan *want*. Maar het connectief *omdat* is in het corpus niet altijd de vertaling van *parce que*. Naast gevallen waarbij het fragment een alternatieve vertaling heeft, zijn er gevallen waarbij de *omdat* de vertaling is van een ander connectief dan *parce que*, bijvoorbeeld *car*. Zin (24) geeft een voorbeeld van een subjectief Frans fragment dat in het Nederlands een objectievere vertaling heeft gekregen, omdat de vertaler voor *omdat* en niet voor *want* heeft gekozen.

- (24) (C'est la raison pour laquelle la semaine dernière, j'ai organisé le premier sommet "e-Learning" à Bruxelles en partenariat avec le privé et le public.)
[Ce sommet a été formidable], **car** [il a été le théâtre d'échanges extraordinaires et a rendu compte dans le même temps de la responsabilisation du secteur privé, des entreprises, du savoir-faire qui existe en cette matière].

(Daarom heb ik afgelopen week de eerste topbijeenkomst over e-Learning georganiseerd in Brussel, waarbij zowel de private sector als de publieke sector vertegenwoordigd waren.)

[Deze top was een groot succes], **omdat** [hij een unieke gelegenheid bood om ideeën en informatie uit te wisselen en tegelijkertijd het besef heeft doen

ontstaan dat ook de private sector, het bedrijfsleven, de deskundigen een taak hebben op dit terrein].

(ep-01-05-14, regel 159, fragment 72 in bijlage 2)

In het originele fragment lijkt het erop dat de spreker claimt dat de top een succes was. Hij heeft daarvoor argumenten. Omdat uit het fragment die voorafgaat aan dit fragment blijkt dat de spreker zelf deze top georganiseerd heeft, is het logisch dat hij het een succes vindt. Hierdoor lijkt dit fragment subjectiever. Het connectief *car* versterkt deze connotatie. De Nederlandse vertaling bevat het connectief *omdat*. Hierdoor lijkt de spreker aan te geven dat het een algemene waarheid is dat de top een succes was. Door woorden als 'extraordinaires' en 'la responsabilisation' lijkt de spreker te willen verklaren waarom het een succes was. De argumenten die na het connectief volgen worden door het objectieve karakter van het eerste segment beschouwd als feit en gebeurtenis die heeft plaatsgevonden.

Een ander interessant voorbeeld is het fragment in (25). De brontaal bevat geen connectief, de Nederlandse vertaling bevat wel een connectief: *omdat*.

(25) J'ai voté contre, radicalement contre, l'amendement 54.

Ik heb tegen amendement 54 gestemd **omdat** ik daar radicaal tegen ben.
(ep00-06-14, regel 286, fragment 30 in bijlage 1)

Het gaat hier om een alternatieve constructie. Zou je het fragment uit de brontaal letterlijk vertalen naar het Nederlands, dan staat er:

"Ik heb gestemd tegen, radicaal tegen, het amendement 54."
(Google Translate, 2014b)

De vertaler heeft in de Nederlandse vertaling het deel 'radicaal tegen' in een tweede segment gezet, en het een reden gemaakt waarom de spreker tegen amendement 54 is. In het Frans is het 'radicalement contre' onderdeel van de handeling, op welke manier de spreker gestemd heeft.

4.1.2 Kwantitatieve analyse: translation spotting

Met behulp van translation spotting is gekeken naar een groter corpus met fragmenten met *omdat* in de Nederlandse vertaling van de Franse fragmenten. Van de 75 fragmenten met *omdat* heeft het merendeel een expliciete brontekst, 81,3 procent, zoals in tabel 1 staat weergegeven. Een klein deel van de fragmenten is impliciet in de brontekst, 14,7 procent, en maar een paar fragmenten hebben een alternatieve constructie in de brontekst, 4 procent.

niveau	frequentie
expliciet	81,3 (61)
impliciet	14,7 (11)
alternatieve constructie	4 (3)

Tabel 1 Frequentie explicitatie-niveau, in procenten (aantallen)

Daarnaast is gekeken naar de spreiding van het connectief in de brontaal waar *omdat* de vertaling van was. In ongeveer een derde van de gevallen was *omdat* de vertaling van *parce que*. Er zijn dertien andere connectieven dan *parce que* geteld. *Car* kwam na *parce que* het meest frequent voor, gevolgd door *qui* en *en raison de* en *puisque*. De overige connectieven kwamen een keer voor. Tabel 2 geeft een overzicht. Een interessant geval is bijvoorbeeld *dans la mesure où*, zin 26.

omdat	frequentie		
parce que	33,3 (25)	(26) Le texte d'origine aurait pu recevoir notre assentiment dans la mesure où il procédait d'un souci légitime qui était d'actualiser la législation existante.	
car	9,3 (7)		
qui	5,3 (4)		
en raison de	2,6 (2)		
puisque	2,6 (2)		
alors que	1,3 (1)		
avec	1,3 (1)		De oorspronkelijke tekst had onze goedkeuring kunnen wegdragen omdat de legitieme achterliggende gedachte ervan was de bestaande wetgeving te actualiseren.
du fait que	1,3 (1)		
dans la mesure où	1,3 (1)		
étant donné que	1,3 (1)		
faut de	1,3 (1)	(<i>ep-00-02-17, regel 56, fragment 10 in bijlage 1</i>)	
pour	1,3 (1)		
pour cause de	1,3 (1)		
sous peine de	1,3 (1)	Het Le Robert & van Dale dictionnaire vertaalt dit connectief met <i>voor zover</i> (dans la mesure où, 2007). De officiële Europarl-vertaling geeft <i>omdat</i> . In de brontaal is het tweede segment een voorwaarde om de oorspronkelijke tekst te kunnen goedkeuren, in de doeltaal een reden waarom de oorspronkelijke tekst de goedkeuring had kunnen wegdragen.	

Tabel 2 Frequentie expliciete relaties *omdat*, in procenten (aantallen)

Hier geeft de vertaler dus een eigen interpretatie.

4.2 Maar

4.2.1 Kwalitatieve analyse: geannoteerde relaties

De fragmenten met *maar* hebben allemaal een negatieve relatie. Zoals is uitgelegd in het theoretisch kader, komt dit doordat het connectief gebruikt wordt om een tegenstelling aan te geven. In fragment (27), bijvoorbeeld, is de tegenstelling duidelijk zichtbaar.

(27) [Par exemple, une réglementation sur les transports d'hydrocarbures devient urgente], **mais** [elle vient, une fois encore, d'être renvoyée aux calendes grecques pour des raisons mercantiles].

[Zo is er dringend behoefte aan regelgeving op het gebied van het vervoer van koolwaterstoffen], **maar** [deze is onlangs, voor de zoveelste keer, op de lange baan geschoven om commerciële redenen].

(*ep-01-09-03, regel 128, fragment 74 in bijlage 4*)

In het eerste segment wordt een behoefte aangegeven, namelijk regelgeving op het gebied van vervoer van koolwaterstoffen. Vervolgens wordt in het tweede segment benoemd waarom die

behoefte niet bevredigd zal worden, namelijk omdat de behoefte op de lange baan geschoven is om commerciële redenen.

De meeste fragmenten met *maar* in de vertaling bevatten een causale relatie, maar liefst 18 zinnen (90 procent). Twee fragmenten (10 procent) bevatten een non-causale relatie. In deze fragmenten komt een duidelijke tegenstelling naar voren en bevatten geen oorzaak-gevolgrelatie, zoals dat bij de fragmenten met een causale relatie het geval is. Zin (28) is een van de fragmenten in het corpus dat een non-causale relatie bevat.

(28) Nous sommes parvenus à un accord non pas politique, **mais** qui concerne les besoins profonds de nos étudiants et de nos professeurs.

[We hebben geen politieke deal gesloten], **maar** [een akkoord bereikt dat betrekking heeft op de wezenlijke behoeften van onze studenten en docenten].
(ep-01-05-14, regel 28; fragment 72 in bijlage 4)

Dit fragment bevat een tegenstelling. Er is in Brussel geen politieke deal gesloten, maar er is wel iets anders bereikt, een akkoord.

Fragment (29) is het andere fragment in het corpus die een non-causale relatie heeft.

(29) Je souligne d'ailleurs que, si l'objectif du marché intérieur n'est pas réalisé pour des services essentiels comme l'énergie et les transports, [ce n'est pas faute de déréglementation, **mais** [par manque d'infrastructures et de régulations publiques communes]].

[Dit ligt niet zozeer aan een gebrek aan deregulering], **maar** [aan een gebrek aan infrastructuur en gemeenschappelijke regelgeving]. Ik ben voorts slecht te spreken over het voortdurende pleidooi voor verlaging van de sociale lasten.
(ep-01-02-14, regel 50, fragment 69 in bijlage 4)

In dit fragment komt duidelijk naar voren dat de oorzaak van een probleem – dat buiten dit fragment benoemd wordt – niet ligt aan het gebrek aan deregulering, maar aan iets anders, namelijk het gebrek aan infrastructuur en gemeenschappelijke regelgeving.

De coherentiebron in de fragmenten met *maar* is gelijkmatiger verdeeld dan bij *omdat*. Negen fragmenten (45 procent) zijn subjectief en ook negen fragmenten (45 procent) zijn objectief. De overige twee fragmenten (10 procent) zijn non-causaal, waardoor de coherentiebron geen rol speelt.

4.2.2 Kwantitatieve analyse: translation spotting

Net als bij de fragmenten met *omdat* in de doeltaal is er bij de fragmenten met *maar* in de doeltaal een groter corpus gebruikt, van 75 fragmenten, voor translation spotting. Een groot deel van de fragmenten bevatte in de brontaal een expliciete relatie, namelijk 63 fragmenten (84 procent). Een klein deel van de

niveau	frequentie
expliciet	81,3 (61)
impliciet	14,7 (11)
alternatieve constructie	4 (3)

Tabel 3 Frequentie expliciatieniveau, in procenten (aantallen)

fragmenten in het corpus bevatte een impliciete relatie, 7 fragmenten (9,3 procent). De overige 5 fragmenten (6,7 procent) bevatten een alternatieve constructie zonder coherentierelatie.

maar	frequentie
mais	68 (51)
et	5,3 (4)
pourtant	2,6 (2)
qui	1,3 (1)
quoique	1,3 (1)
sans	1,3 (1)
si	1,3 (1)
même si	1,3 (1)
néanmoins	1,3 (1)

Tabel 4 Frequentie connectieven in brontaal, in procenten (aantallen)

Verschillende connectieven worden in het corpus gebruikt om een expliciete relatie uit te drukken, zoals tabel 4 laat zien. Een groot deel bevatte het connectief *mais*: 51 zinnen (68 procent). Maar ook andere connectieven werden dus gebruikt. Hier worden enkele besproken, omdat er geen ruimte is om alle gebruikte connectieven te bespreken. Een paar fragmenten, vier (5,3 procent), hadden in de brontaal het connectief *et* staan. Dat is interessant, want zoals Halliday & Hasan (1976) aangeven, geeft *en* een additieve relatie aan (p. 244), geen contrastieve relatie, zoals *maar* aangeeft. In fragment (30) bevat de brontaal *et*, dat vertaald wordt naar de doeltaal met *maar*.

(30) [Je pense que c'est un document intéressant] **et** [les remarques que je vais formuler visent à suggérer à la Commission un certain nombre d'améliorations].

[Het gaat mijns inziens om een interessant document], **maar** [ik wil graag de Commissie een aantal verbeteringen voorstellen].

(*ep-01-02-14, regel 3, fragment 68 in bijlage 4*)

In de brontaal wordt aangegeven dat de spreker, de heer Jonckheer, het document interessant vindt, om vervolgens aan te geven dat hij de Commissie suggesties voor verbetering wil geven. Door het gebruik van *et* lijkt hij het document niet te veroordelen, maar slechts suggesties te doen om het nog interessanter te maken. In de doeltaal staat *maar*. Door dit connectief lijkt de heer Jonckheer het document interessant te vinden maar het ook te veroordelen. De verbeteringen die hij wil voorstellen lijken niet enkel suggesties te zijn, maar lijken ook aan te geven dat het document zoals het nu is niet interessant genoeg is.

Pourtant kwam in het corpus in twee fragmenten voor (2,6 procent). Het Le Robert & van Dale dictionnaire vertaalt dit connectief met *toch* (pourtant, 2007). Een voorbeeldfragment is (31).

(31) Ensuite, s'il est clair que les pays d'Europe centrale et orientale ne forment pas un bloc indissoluble, et qu'ils ne vont pas tous adhérer à l'Union au même moment, il importe **pourtant** qu'ils coopèrent dans la préparation à l'adhésion.

Voorts is het duidelijk dat de Midden- en Oosteuropese (sic) landen geen massief blok vormen en dat zij niet allemaal tegelijk tot de Unie zullen toetreden, **maar** het is wel belangrijk dat zij bij de voorbereiding op het lidmaatschap samenwerken.

(ep-96-04-17, regel 71, fragment 17 in bijlage 3)

Toch geeft net als *maar* een tegenstelling aan. Als we kijken naar fragment (31) is er een klein verschil tussen de brontaal en de vertaling. De spreekster, mevrouw Carrère d'Encausse, geeft aan dat het duidelijk is dat de Midden- en Oost-Europese landen geen blok vormen, maar dat de landen desondanks samen moeten werken bij de voorbereiding op het lidmaatschap van de Europese Unie. Ze lijkt het als advies aan deze landen te zeggen. De vertaling is net even anders. In de vertaling lijkt mevrouw Carrère d'Encausse door de *maar* aan te dringen op samenwerking, omdat zij dat belangrijk acht.

4.3 Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

Aan de hand van een deel van de geannoteerde fragmenten is interbeoordelaarsbetrouwbaarheid gemeten, met de Cohen's kappi. Met de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid wordt gemeten of de betrouwbaarheid van de beoordelaar groot genoeg is. Daarom hebben twee beoordelaars de causale en contrastieve relaties geannoteerd, om te kijken of zij het met elkaar eens zijn. Daarvoor zijn tien fragmenten met *omdat* gebruikt en tien fragmenten met *maar*. Enkel de kans uitrekenen dat de twee beoordelaars het met elkaar eens zijn is niet voldoende. Er is namelijk maar een beperkt aantal alternatieven. De Cohen's kappi gaat verder dan enkel de kans. De toets geeft aan in hoeverre er overeenstemming is tussen de beoordelaars. De Cohen's kappi over de twintig fragmenten is $\kappa = .80$; $p < 0,001$. Dit betekent dat de overeenstemming erg groot is. Slechts bij drie fragmenten (15 procent) waren de twee beoordelaars het met elkaar oneens. Het gaat dan om fragmenten waarbij de beoordelaars het oneens waren over de coherentiebron. In deze gevallen konden de zinnen zowel als subjectief als objectief gemarkeerd worden. Een voorbeeld hiervan is fragment (24), waarbij de Franse zin subjectiever wordt opgevat dan de vertaling.

4.4 Mate van explicietie

De mate van explicietie waarmee beide connectieven gebruikt worden kunnen vergeleken worden aan de hand van de Fisher's exact toets. De twee nominale variabelen zijn het soort connectief, contrastief of causaal, en de mate van explicietie, expliciet, impliciet. Omdat het erom gaat of de relatie in de brontaal expliciet of impliciet is, zijn de alternatieve constructies, die geen coherentierelatie bevatten, weggelaten uit deze test. De Fisher's exact test is $p = 0,79$. Uit de Fisher's exact test komt naar voren dat er geen significant verschil tussen de twee groepen is. Dat betekent dat er geen verschillen zijn tussen de connectieven en hoe vaak die expliciet of impliciet in de brontaal staan. *Omdat* en *maar* zijn dus allebei ongeveer even vaak expliciet als impliciet.

4.5 Vergelijking kwalitatieve en kwantitatieve analyse

Maar en *omdat* zijn connectieven die verschillende relaties uitdrukken. Hierdoor zijn er verschillen op te merken in de aard van de fragmenten waarin de connectieven voorkomen. Zo hebben zinnen met *omdat* altijd een positieve polariteit en zinnen met *maar* altijd een negatieve polariteit. Ook is er een verschil in coherentiebron: de meeste *omdat*-fragmenten zijn subjectief, terwijl *maar*-

fragmenten zowel subjectief als objectief kunnen zijn. Bij fragmenten met *omdat* is er veel meer variatie in brontaal-connectieven, terwijl dat bij fragmenten met *maar* minder is.

Natuurlijk zijn er ook overeenkomsten. De grootste, en meest opvallende, overeenkomst is dat zowel fragmenten met *maar* als *omdat* bijna allemaal tot allemaal causaal zijn. Slechts bij *maar* zijn er een paar uitzonderingen, die non-causaal zijn. Die non-causale relaties drukken een duidelijke tegenstelling uit. Ook is er weinig verschil tussen de hoeveelheid expliciete en impliciete relaties en alternatieve constructies. Uit de Fisher's exact toets, in 4.4, blijkt dan ook dat dit verschil niet significant is.

4.6 Conclusie

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van 150 fragmenten, die uitgesproken zijn tijdens vergaderingen in het Europees Parlement. Van die 150 fragmenten zijn er 40 fragmenten in dit onderzoek nader bestudeerd. Daaruit kwam naar voren de meeste fragmenten causaal zijn. Slechts twee zijn non-causaal, beide met het connectief *maar* in het fragment. Het overgrote deel van de fragmenten met *omdat* zijn subjectief, terwijl de objectiviteit in de fragmenten met *maar* gelijkmatig verdeeld zijn.

Uit de literatuur over explicatietheorie blijkt dat de vertaling van de brontaal naar de doeltaal meer connectieven bevat dan de brontaal. Deze theorie is gebruikt om te kijken of dat ook gebeurt in de vertaling van fragmenten in het Europarl-corpus. Uit de fragmenten die voor dit onderzoek gebruikt zijn blijkt dat er geen significant verschil is tussen de mate van explicatie van *maar* en *omdat*.

5. Conclusie en discussie

5.1 Algemene conclusie

Connectieven zijn er om de relaties tussen zinsdelen in zinnen en zinnen in alinea's te verduidelijken. Door connectieven wordt de coherentie van de tekst vergroot, waardoor de tekst beter begrepen wordt. Maar die relaties kunnen ook impliciet in de tekst aanwezig zijn. Vertaalmachines hebben hier moeite mee en zorgen ervoor dat langere stukken tekst niet optimaal vertaald worden. Nog altijd kan de mens dat beter. Zo goed zelfs, dat teksten met impliciete relaties in de brontaal regelmatig expliciete relaties hebben in de doeltaal.

De explicatietheorie stelt dat de vertalingen meer expliciete relaties bevatten dan impliciete relaties. Vertalers, kortom, lijken de lezer te helpen en de impliciete relaties die de lezer zelf moet leggen in de brontaal te veranderen in expliciete relaties in de doeltaal.

In dit onderzoek is aan de hand van een corpus van 150 fragmenten gekeken van welke connectieven het causale connectief *omdat* en het contrastieve connectief *maar* vertalingen zijn. De verwachting was dat *maar* vaker expliciet vertaald zou worden dan *omdat*, omdat contrastieve connectieven vaker expliciet in de tekst staan dan causale relaties. Door met de hand een translation spotting te maken, is van alle fragmenten genoteerd hoe de relatie in de brontaal is uitgedrukt. Uit de Fisher's exact test die is uitgevoerd blijkt dat er geen significant verschil is tussen de mate van explicite van *maar* en die van *omdat*. Op basis daarvan kan de hypothese worden verworpen. Toch zijn er wel interessante verschillen tussen de twee connectieven. Bij *omdat* is er meer variatie in connectieven in de brontaal dan bij *maar*. Ook zijn zinnen met *omdat* veel vaker subjectief dan objectief. Bij zinnen met *maar* is de verdeling gelijkmatiger.

5.2 Discussie

5.2.1 Opvallende resultaten

Er zijn resultaten die aan het begin van het onderzoek niet verwacht werden. Zo is het aantal non-causale relaties in de zinnen met *maar* erg laag. Daarnaast wordt gekeken naar het verschil in resultaten tussen de *omdat*- en *maar*-zinnen in dit onderzoek en de *want*- en *hoewel*-zinnen in een vergelijkbaar onderzoek.

Non-causale relaties

Twee van de twintig fragmenten (10 procent) van de contrastieve geannoteerde fragmenten bevatten een non-causale relatie. De fragmenten zijn willekeurig uitgekozen, en het zijn er slechts twintig, dus het zou toeval kunnen zijn dat het slechts twee fragmenten zijn. Maar ook in een vergelijkbaar onderzoek, waarin zinnen werden bestudeerd waarin de vertaling *hoewel* was, geeft hetzelfde beeld. In dat onderzoek is er zelfs geen enkele zin met een non-causale relatie. De twee non-causale relaties in dit onderzoek geven een duidelijke tegenstelling aan (voorbeeld 28 en 29). De overige zinnen met een contrastieve relatie geven een causale relatie weer, zoals voorbeeld 27.

Parce que

In de meeste gevallen in dit onderzoek is *omdat* de vertaling van *parce que*. Maar in zeven gevallen, 9,3 procent van de fragmenten, is *omdat* in de doeltaal de vertaling van *car* in de brontaal. Omdat er de mogelijkheid is om te bestuderen of dit andersom ook het geval is, bekijken we hoe vaak en in welke zinnen *want* in de doeltaal de vertaling van *parce que* in de brontaal is. In tien fragmenten is *want* de vertaling van *parce que*, iets vaker dus dan de zeven fragmenten waarin *omdat* de vertaling is van *car*. Het subjectieve *car* wordt dus iets vaker vertaald naar het objectieve *omdat* dan dat de objectieve *parce que* vertaald wordt naar het subjectieve *want*. Dit is slechts een observatie over veertig fragmenten, dus sterke conclusies kunnen hier niet uit getrokken worden.

Mais

Ook interessant is de vertaling van *maar*. In meer dan tweederde van de fragmenten is *maar* de vertaling van *mais*. Maar er zijn nog acht andere connectieven die vertaald zijn naar *maar*, waaronder een keer *quoique*. Ook hier is er de mogelijkheid om deze data te vergelijken. Andersom wordt *mais* in zeven fragmenten (35 procent) vertaald met *hoewel*. *Quoique* wordt slechts een keer vertaald met *maar*.

Maar wat vooral opvallend is, is dat de variatie in het aantal connectieven waarvan *hoewel* de vertaling is groter is dan dat het geval is bij *maar*. *Maar* is hoofdzakelijk de vertaling van *mais*, terwijl *hoewel* de vertaling zijn drie verschillende connectieven: *même si*, *alors que* en *pourtant*. Deze drie connectieven komen samen in meer dan de helft van de gevallen voor. Daarnaast zijn er nog negen andere connectieven die vertaald worden met *hoewel*. Naast *mais* zijn er nog acht andere connectieven die vertaald worden met *maar*. *Hoewel* en *maar* lijken zich dus elk anders te gedragen in vertalingen.

5.2.2 Methode

Voor het annoteren van de fragmenten is gebruik gemaakt van het schema dat is opgesteld door Scholman (2013), naar Sanders, Spooren & Noordman (1992). Het schema werkt als een stappenplan, waarbij afgewerkt wordt wat van toepassing is op het te bespreken fragment. De zinnen in het corpus waren echter complexer dan de voorbeeldzinnen in het schema. Hierdoor was het soms moeilijk te bepalen welke van de twee opties van toepassing was. Zoals we gezien hebben in fragment (24) is het soms moeilijk te bepalen of een fragment objectief of subjectief is. De opties die het schema geeft (of een segment een feit of claim is) zijn dan niet toereikend. Hier moet de kanttekening bij gemaakt worden dat in sommige gevallen, zoals in fragment (24), zowel argumenten voor als tegen aan te dragen zijn of een fragment subjectief of objectief is.

5.2.3 Grootte van het corpus

Het corpus van dit onderzoek bestond uit 150 fragmenten, 75 fragmenten per connectief. Dat zijn niet veel zinnen. Met een groter corpus zijn tendensen van connectiefgebruik beter in kaart te brengen. Connectieven die in dit onderzoek maar een maal in de translation spotting zijn voorgekomen, zouden inderdaad maar weinig gebruikt kunnen worden. Aan de andere kant, wellicht is die ene maal slechts toeval en blijkt bij een groter corpus dat dit connectief vaker

voorkomt. Een klein corpus is, in andere woorden, geen goede afspiegeling van het alledaagse taalgebruik.

5.2.4 Intonatie

In spreektaal is intonatie cruciaal. Niet alleen is de manier waarop iets gezegd wordt van belang voor de betekenis van wat er gezegd wordt, ook de plaatsing van de klemtoon is belangrijk. Een spreker gebruikt intonatie om zijn boodschap zo goed mogelijk te communiceren. In schrijftaal daarentegen houdt de schrijver er rekening mee dat er geen sprake is van intonatie en past dus zijn woordkeuze en zijn verhaal zo aan dat de lezer begrijpt wat hij bedoelt.

Om te illustreren wat het belang van intonatie is, geeft zin (32) een voorbeeld van een zin die op verschillende manieren te interpreteren is als de zin enkel gelezen wordt.

(32) J'ai voté contre, radicalement contre, l'amendement 54.

Ik heb tegen amendement 54 gestemd **omdat** ik daar radicaal tegen ben.

(ep-00-06-14, regel 286, fragment 30 in bijlage 1)

De spreker zou de nadruk kunnen leggen op 'radicalement', wat het meest voor de hand liggende is, omdat het de eerste 'contre' herhaalt en aanzet. Maar het zou ook zo kunnen zijn dat de spreker de nadruk legt op 'amendement 54', om te benadrukken dat het hem om dit amendement gaat en niet om bijvoorbeeld amendement 55.

Omdat intonatie in dit onderzoek niet bekend was, kan het zijn dat zinnen verkeerd geïnterpreteerd worden. Zo kan de vertaler van de zin de zin verkeerd vertalen, als de spreker ergens de nadruk op heeft gelegd maar de vertaler het belang van dat stuk over het hoofd ziet en het als het ware wegmoffelt in een bijzin. Ook voor dit onderzoek kan het gebrek aan intonatie van invloed zijn geweest op het geven van betekenis. Zo kan de manier van zeggen van invloed zijn of een zin als subjectief of objectief ervaren wordt.

Een oplossing voor dit probleem zou opnames van de vergaderingen in het Europees Parlement kunnen zijn. Spreekbeurten in de plenaire zaal worden immers al integraal mondeling vertaald. Het gebruik van het Corpus Gesproken Nederlands is voor dit onderzoek niet van belang, omdat die niet vertaald zijn of hoeven te worden. Door opnames van de vergaderingen te luisteren, kan de vertaler beter begrijpen wat de spreker bedoelt heeft en waar de spreker de nadruk op heeft gelegd en daar wellicht de vertaling op aanpassen.

5.2.5 Verder onderzoek

Zoals gezegd is het corpus voor dit onderzoek maar klein. Verder onderzoek zal nodig zijn om te zien of andere causale en contrastieve connectieven op dezelfde manier gebruikt en vertaald worden als *omdat* en *maar*. Daarnaast is het interessant om te zien hoe andere soorten connectieven vertaald worden. Omdat er nog bijna geen onderzoek gedaan naar de vertaling van Franse connectieven naar Nederlandse connectieven, ligt hier nog een heel onderzoeksveld braak.

Literatuurlijst

- Becher, V. (2011). When en why do translators add connectives? A corpus-based study. *Target* 23 (1). pp. 26-47.
- Cartoni, B. & Meyer, T. (2012). Extracting Directional and Comparable Corpora from a Multilingual Corpus for Translation Studies. Proceedings 8th International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC). Istanbul, Turkey.
- Cartoni, B., Zufferey, S., Meyer, T. & Popescu-Belis, A. (2011). How Comparable are Parallel Corpora? Measuring the Distribution of General Vocabulary and Connectives. *BUCC '11 Proceedings of the 4th Workshop on Building and Using Comparable Corpora: Comparable Corpora and the Web*. Pages 78-86.
- dans la mesure où (2007) In Le Robert & van Dale dictionnaire (2e ed.). Parijs, Utrecht: Le Robert en Van Dale.
- Degand, L. (1998). Het ideationele gebruik van want en omdat: een geval van vrije variatie? *Nederlandse Taalkunde* (3), pp. 309-326.
- Denturck, K. (2012). Explication vs. implicitation: a bidirectional corpus-based analysis of causal connectives in French and Dutch translations. *Across Languages and Cultures* 13(2), pp. 211-227.
<http://www.akademai.com/content/v513g40h11081p71/fulltext.pdf>
- Dimitrova, B. E. (2005). *Expertise and Explication in the Translation Process*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
- Google Translate (2014a). Geraadpleegd op 21 september 2014 via de website van Google Translate:
<https://translate.google.nl/?hl=nl#fr/nl/«%20Nos%20ministres%20avaient%20insisté%20sur%20l'importance%20d'encourager%20la%20consommation%20de%20lait%20en%20raison%20de%20sa%20haute%20valeur%20nutritive%2C%20notamment%20pour%20les%20enfants%20et%20les%20jeunes%20gens.%20»>
- Google Translate (2014b). Geraadpleegd op 2 november 2014 via de website van Google Translate:
<https://translate.google.nl/?hl=nl#fr/nl/J'ai%20voté%20contre%2C%20radicalement%20contre%2C%20l'amendement%2054.>
- Grindheim, J. E. & Lohndal, T. (2006). Lost in translation? European Integration and Language Diversity. *Perspectives on European Politics and Society* (9), pp. 451-465. Geraadpleegd op 8 oktober 2014 via: <http://lohndal.com/wp-content/uploads/gl1.pdf>

- Halliday, M.A.K. & Hasan, R. (1976). Conjunction. In: Halliday, M.A.K. & Hasan, R. (1976). *Cohesion in English. English language series*. Abingdon/New York: Routledge. pp. 226-273.
- Hustinx, L. & Karreman, J. (2008). Coherentieanalyse. In: Schellens, P.J. & Steehouder, M. (2008). *Tekstanalyse. Methode en toepassingen*. Assen: Van Gorcum. pp. 38-80.
- Koehn, P. (2005). Europarl: a Parallel Corpus for Statistical Machine Translation. Proceedings of MT Summit X. Phuket, Thailand: 79-86.
- Nieuwenhuis, E. (2005). *De Grote Globaliseringsgids*. Amsterdam: Van Genneep.
- Och, F. (2012). *Breaking down the language barrier—six years in*. Geraadpleegd op 21 september 2014 via de website van The Official Google Translate Blog:
<http://googletranslate.blogspot.nl/2012/04/breaking-down-language-barriersix-years.html>
- omdat (2007). In Le Robert & van Dale dictionnaire (2e ed.). Parijs, Utrecht: Le Robert en Van Dale.
- Europa.eu (n.d.). Verdere uitbreiding. Geraadpleegd op 1 oktober 2014 via de website van de Europese Unie:
http://europa.eu/about-eu/eu-history/2000-2009/index_nl.htm
- Perrez, J. (2004). Semantische en pragmatische aspecten van connectieven onder de loep. *n/f Tijdschrift van de Association des néerlandistes de Belgique francophone* (4). pp. 129-143.
- Popescu-Belis, A., Meyer, T., Jeevanthi Liyanapathirana, J., Cartoni, B. & Zufferey, S. (2012). *Discourse-level Annotation over Europarl for Machine Translation: Connectives and Pronouns*. LREC, pp. 2716-2720.
- pourtant* (2007). In: Le Robert & van Dale dictionnaire (2e ed.). Parijs, Utrecht: Le Robert en Van Dale.
- raison* (2007). In: Le Robert & van Dale dictionnaire (2e ed.). Parijs, Utrecht: Le Robert en Van Dale.
- Sanders, T.J.M., Spooren, W.P.M. & Noordman, L.G.M. (1992). Toward a Taxonomy of coherence relations. *Discourse processes* (15). pp. 1-35.
- Sanders, T.J.M. & Stukker, N. (2012). Causal connectives in discourse: A cross-linguistic perspective. *Journal of Pragmatics* (44). pp. 131-137.
- Scholman, M. (2013). 'Categories of coherence relations in discourse annotation'. Bachelor scriptie. Universiteit Utrecht.

- Stukker, N., Sanders, T.J.M. & Verhagen, A. (1999). Waar een wil is, is geen wet.
De categorisering van causale relaties binnen en tussen zinnen. *Gramma/TTT tijdschrift voor taalwetenschap* 1999 7(1), pp 66-86.
- Taboada, M. (2009). Implicit and Explicit Coherence Relations. In J. Renkema (ed.) (2009).
Discourse, of Course. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. pp. 125-138.
- Zufferey, S. & Cartoni, B. (2012). English and French causal connectives in contrast.
Languages in Contrast 12 (2), pp. 232–250.

Bijlagen

- 1. Translation spotting-zinnen: *omdat***
- 2. Geannoteerde zinnen: *omdat***
- 3. Translation spotting-zinnen: *maar***
- 4. Geannoteerde zinnen: *maar***
- 5. Geannoteerde zinnen tweede beoordelaar**
- 6. Translation spotting-overzicht**

1. Translation spotting: **omdat**

1. ep00-02-18, regel 116

Nous avons voté en faveur de la résolution **parce que** cette demande nous avait été faite par un syndicat de la Poste française qui espérait obtenir, en cas de vote positif, un délai supplémentaire pour pouvoir défendre les salariés.

Wij hebben voor de resolutie gestemd **omdat** de vakbond van het Franse postbedrijf ons hierom heeft verzocht. Deze vakbond hoopte namelijk dat als de resolutie zou worden aangenomen, ze meer tijd zou hebben om de belangen van de werknemers te verdedigen.

RELATIE: expliciet

2. ep-96-04-16, regel 21

Un médicament existe **parce qu'**il soigne, indépendamment du fait qu'il soit rentable ou non.

Een geneesmiddel bestaat **omdat** het geneest, onafhankelijk van het feit of het rendabel is of niet.

RELATIE: expliciet

3. ep-96-04-17, regel 202

(Monsieur le Président, mes chers collègues et Messieurs les Huissiers, sous le couvert d'un objectif supposé fédéral, en organisant l'approfondissement de la construction européenne pour préparer l'élargissement de l'Union, nous savons bien que la conférence intergouvernementale de Turin veut jeter les fondations d'un macro-état européen dont la vocation centralisatrice va aller en empirant. De cet état, nous ne voulons pas.)

Nous en voulons d'autant moins que, derrière les beaux discours sur l'Europe des citoyens, la transparence, la démocratie, les objectifs d'emploi et de prospérité, se profilent les petites manœuvres politiciennes.

(Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's - u beiden - en mijne heren bodes, onder het mom van een verondersteld federale doelstelling, met de organisatie van de verdieping van de Europese opbouw als voorbereiding op de uitbreiding van de Unie, weten wij heel goed dat de intergouvernementele conferentie van Turijn de fundamenteën wil leggen van een Europese superstaat die steeds centralistischer zal worden.

Zo'n staat willen wij niet.)

Wij willen dat nog minder **omdat** achter de mooie woorden over het Europa van de burgers, transparantie, democratie en de doelstellingen van werk en welvaart, het politieke gekonkel schuilgaat.

RELATIE: impliciet

4. ep-96-04-17, regel 259

Ainsi, pourquoi s'étonner, que les vaches deviennent folles, **alors qu'**on les a transformées, hélas!, en carnivores cannibales?

Is het dus verwonderlijk dat de koeien gek worden **omdat** we ze - helaas - hebben getransformeerd in vleesetende kannibalen?

RELATIE: expliciet

5. ep-96-04-17, regel 337

Et on peut craindre que la riposte israélienne n'apparaisse disproportionnée, d'autant plus disproportionnée qu'on ne voit pas comment la force permettrait de résoudre la crise.

En we hebben reden te vrezen dat het Israëliëse antwoord buiten proporties is, te meer **omdat** wij niet inzien hoe met geweld de crisis zou kunnen worden opgelost.

| *RELATIE: impliciet*

6. ep-96-04-18, regel 66

Le seul moyen de créer des emplois et d'assurer une véritable cohésion économique et sociale est de remettre en cause la monnaie unique, qui soumet les politiques économiques et les budgets nationaux à la domination des marchés financiers.

De enige manier om werkgelegenheid te creëren en een echte economisch en sociale cohesie tot stand te brengen is de enige munt op losse schroeven te stellen **omdat** die het economisch beleid en de nationale begrotingen aan de macht van de financiële markten uitlevert.

RELATIE: impliciet

7. ep-02-04-10, regel 289

Monsieur le Président, je regrette que notre avis ne soit rendu qu'après Barcelone, limitant ainsi la portée de notre vote de demain.

Mijnheer de Voorzitter, ik betreur het dat ons advies pas na Barcelona wordt uitgebracht, **omdat** daardoor onze stemming van morgen aan betekenis verliest.

RELATIE: impliciet

8. ep-96-05-09, regel 55

Monsieur le Président, le groupe libéral soutient, bien évidemment, le rapport de M. Oostlander et je voudrais féliciter le rapporteur d'avoir repris, avec beaucoup de sérénité, l'essentiel des travaux et nombre des propositions que nous avons déjà faites au Parlement, notamment dans la législature précédente.

Mijnheer de Voorzitter, de liberale fractie steunt vanzelfsprekend het verslag van de heer Oostlander en ik zou de rapporteur willen feliciteren **omdat** hij de belangrijkste resultaten van onze werkzaamheden en een groot aantal voorstellen die wij in het Parlement reeds in de vorige zittingsperiode hadden gedaan, heel sereen heeft overgenomen.

RELATIE: impliciet

9. ep-96-05-09, regel 29

Mais ce rapport gagne encore en importance **du fait qu'**en règlementant les activités, le texte de la Commission garantit la pérennité du plus grand nombre d'emplois des salariés de ce secteur, des personnels qui doivent aujourd'hui intégrer - il en va de leur légitimité auprès des citoyens, sans lesquels aucun combat, aucune revendication ne sont jamais gagnés - la nécessité d'assurer, autant que faire se peut, la continuité des services publics et surtout de celui des services postaux, ou, en bout de chaîne, le préposé reste trop souvent le seul contact humain que bon nombre de nos concitoyens âgés, isolés ou malades ont avec l'extérieur.

(In dit kader zal het tevens mogelijk zijn een aantal misbruiken af te schaffen die nadelig zijn voor de exploitanten, maar in naam van het liberalisme en de afwezigheid van regelgeving welig tieren.) Dit verslag is des te belangrijker, **omdat** de tekst van de Commissie er via de reglementering van de activiteiten voor zorgt dat de meeste werknemers in deze sector hun baan kunnen behouden.

RELATIE: expliciet

10. ep-00-02-17, regel 56

Le texte d'origine aurait pu recevoir notre assentiment **dans la mesure où** il procédait d'un souci légitime qui était d'actualiser la législation existante.

De oorspronkelijke tekst had onze goedkeuring kunnen wegdragen **omdat** de legitieme achterliggende gedachte ervan was de bestaande wetgeving te actualiseren.

RELATIE: expliciet

11. ep-96-04-16, regel 19

Parlons, si vous le voulez bien, de ce que l'on appelle communément les « médicaments orphelins », c'est-à-dire ceux qui sont retirés du marché **pour cause de** non rentabilité, les quantités utilisées étant trop faibles.

Laten wij het bijvoorbeeld eens hebben over wat men doorgaans de "orphan drugs" noemt, dat wil zeggen de geneesmiddelen die uit de handel zijn genomen **omdat** ze niet rendabel zijn en de gebruikte hoeveelheden vaak te klein zijn.

RELATIE: expliciet

12. ep-00-03-01, regel 165

Simplement, je dirai qu'il y a plusieurs moyens pour y accéder et si je suis particulièrement opposée au phénomène des quotas, **parce que** je trouve cela particulièrement méprisant pour les femmes, j'appartiens à un pays où vient d'être instaurée la parité.

Er zijn verschillende manieren om dat doel te bereiken. Ik ben een groot tegenstander van quota **omdat** ik die beledigend vind voor de vrouwen.

RELATIE: expliciet

13. ep-00-03-01, regel 200

Certes, la faiblesse de la monnaie unique a pu être bien accueillie dans un premier temps en 1999, **puisque** elle favorisait la croissance de manière inespérée, mais on ne pourra pas éternellement cacher qu'elle est en réalité le symptôme de mauvaises politiques et de mauvaises conditions de fonctionnement.

De zwakheid van de enige munt werd in 1999 aanvankelijk positief geacht **omdat** ze de groei op onverhoopte wijze bevorderde. Wij kunnen echter onze ogen niet blijven sluiten voor het feit dat die zwakheid in werkelijkheid het symptoom is van een slecht beleid en een gebrekkige werking.

RELATIE: expliciet

14. ep00-03-29, regel 70 (Frans: 68)

Pas les opposants. Il y a deux personnes en ce moment qui font une grève de la faim en Tunisie **parce qu'** elles veulent un passeport pour pouvoir voyager, notamment, une éditrice, la femme de M. Ksila, qui a été une des personnes proposées pour le prix Sakharov.

Niet de leden van de oppositie. Er zijn momenteel twee mensen in hongerstaking in Tunesië **omdat** ze een paspoort willen om te kunnen reizen.

RELATIE: expliciet

15. ep00-03-29, regel 7

(Tout le monde a vraiment été stupéfait par cette attitude.)

Elle est extrêmement regrettable, **parce que** cette visite était excellente et que nous tenons à garder les meilleures relations avec le Canada, après des années qui, pour des raisons de conflits de pêche, notamment, ont été difficiles.

(Iedereen was werkelijk verbaasd over de houding van de Canadese voorzitter.)

Dit voorval is zeer betreurenswaardig, **omdat** het Canadese bezoek bijzonder plezierig was en wij veel waarde hechten aan het onderhouden van de best mogelijke banden met Canada. De contacten met Canada verliepen met name door de visserijconflicten jarenlang moeizaam.

RELATIE: expliciet

16. ep00-05-17, regel 27

Enfin, reste le problème de fond.

Si l'euro est déprécié, c'est **parce qu'**il apparaît comme une monnaie artificielle.

(Vergeten we tenslotte ook niet de kern van het probleem.)

Als de euro devalueert, komt dat **omdat** hij gekunsteld overkomt.

RELATIE: expliciet

17. ep00-04-10, regel 15

Mais même si, dans chaque état membre, des mesures étaient prises pour la création d'unités spécifiques, travaillant en coordination, comme le préconise le rapport, cela ne réglerait pas le problème des réseaux, **parce que** le travail engagé resterait limité aux frontières nationales.

Maar zelfs als elke lidstaat gespecialiseerde eenheden oprichtte die, zoals het verslag wil, met elkaar samenwerkten, dan nog zou het probleem van de netwerken niet worden aangepakt, **omdat** zo'n benadering niet verder zou reiken dan de nationale grenzen.

RELATIE: expliciet

18. ep00-04-10, regel 76

C'est d'autant plus inquiétant que le système envisagé risque en lui-même d'accélérer les dérives **puisque** l'allègement du coût immédiat pour chaque état peut affaiblir sa vigilance, accroissant finalement la charge globale pour tous.

Dit is des te zorgwekkender **omdat** de kans reëel is dat het voorgestelde stelsel de situatie nog verergerd. De rechtstreekse kostenverlaging voor de lidstaten kan hun waakzaamheid immers doen verslappen, en dan valt uiteindelijk de totale rekening voor iedereen zwaarder uit.

RELATIE: expliciet

19./41. ep00-04-10, regel 182

En conclusion, le groupe libéral soutiendra le rapport Lannoye **parce qu'**il vise très concrètement à améliorer la qualité de vie des consommateurs et à assurer en plus la vérité dans leur assiette.

Kortom, de liberale fractie zal het verslag-Lannoye steunen **omdat** het zeer concreet gericht is op het welzijn van de consument en **omdat** de rapporteur wil zorgen dat die consument eerlijker voedsel op zijn bord krijgt.

RELATIE: expliciet

20. ep00-04-10, regel 151

Le E 467, lui, pose des problèmes sur le plan de l'innocuité, **parce qu'**il contient des impuretés extrêmement dangereuses.

Het probleem met E 467 is de schadelijkheid, **omdat** het buitengewoon gevaarlijke onzuiverheden bevat.

RELATIE: expliciet

21. ep00-04-14, regel 5

Deuxièmement, je voudrais, Monsieur le Président, d'abord, que nous délibérions **parce que** même si nous ne pouvons pas voter en l'absence de quorum, nous pouvons tout de même délibérer.

Ten tweede zou ik graag willen, mijnheer de Voorzitter, dat we eerst beraadslagen, **omdat** we, zelfs als we bij gebrek aan quorum niet kunnen stemmen, toch wel kunnen beraadslagen.

RELATIE: expliciet

22. ep00-04-14, regel 49

Il est très clair qu'aujourd'hui la discussion commence mais ne se termine pas, **parce qu'**à très brève échéance sera présentée une communication sur une nouvelle politique de l'information qui sera discutée à fond avec vous.

Het is overduidelijk dat de discussie vandaag begint, maar niet vandaag is afgelopen, **omdat** op zeer korte termijn een mededeling over een nieuw voorlichtingsbeleid aangeboden zal worden, die grondig met u besproken zal worden.

RELATIE: expliciet

23. ep00-04-14, regel 69

Personnellement, je préfère un vote qui résulte de la participation de nombreux collègues à un vote à trente ou quarante députés, le vendredi midi.

Moi, ça me gêne, **parce qu'**une résolution votée par peu de députés a très peu de poids.

(Persoonlijk heb ik liever een stemming waar een groot aantal collega's aan deelneemt, dan een stemming met dertig of veertig afgevaardigden, op vrijdagmiddag.)

Zelf vind ik het vervelend, **omdat** een resolutie die aangenomen is door weinig afgevaardigden ook maar weinig gewicht heeft.

RELATIE: expliciet

24. ep-02-04-24, regel 127

L'Europe ne peut parler d'une seule voix que pour ne rien dire, elle ne dit rien **parce qu'**elle est prisonnière d'une conception outrancière et dangereuse de son unité, elle empêche les nations de s'exprimer.

Iedere keer weer ging het om louter mooie woorden. Bij iedere nieuwe internationale crisis hield Europa zich stil **omdat** de Europese landen niet in staat bleken overeenstemming te bereiken over de te volgen lijn.

RELATIE: expliciet

25. ep-02-05-16, regel 166

Celle-ci, justement, reste faible, **car** la reprise se fait attendre en Europe, alors qu'elle est déjà présente aux Etats-Unis.

Die groei blijft zwak, **omdat** het herstel in Europa op zich laat wachten, terwijl die in de Verenigde Staten al merkbaar is.

RELATIE: expliciet

26. ep00-05-17, regel 120

En général, les bonnes nouvelles concernant l'emploi rendent la bourse frileuse, **car** elles lui font craindre un regain d'inflation.

Over het algemeen reageren financiële markten nogal koel op goede berichten inzake werkgelegenheid, **omdat** zij bevreesd zijn voor een opleving van de inflatie.

RELATIE: expliciet

27. ep00-05-17, regel 295

Cette initiative reste subordonnée à des programmes de réforme macro-économique placés sous l'égide du FMI ou de la Banque mondiale, qui sont contradictoires avec les objectifs d'éradication de la pauvreté, **en raison de** leur effet restrictif sur les capacités de dépense pour les services sociaux et la création d'emplois.

Dit initiatief blijft ondergeschikt aan de macro-economische hervormingsprogramma's die onder auspiciën van het IMF of de Wereldbank staan en die strijdig zijn met de doelstellingen ten aanzien van de armoedebestrijding, **omdat** zij de mogelijkheden om geld te steken in de sociale voorzieningen en het scheppen van banen aan banden leggen.

RELATIE: expliciet

28. ep00-06-14, regel 93

Ce n'est pas un procès à faire aux Américains qu'ils soient venus avec nous au Kosovo, car je rappelle qu'au moment où il ne s'étaient pas engagés en Bosnie-Herzégovine, on avait dit que c'était **parce qu'**il n'y avait pas de pétrole en Bosnie, alors qu'il y avait du pétrole au Koweït.

Wij hebben geen enkele reden om een proces te beginnen tegen de Amerikanen omdat zij met ons in Kosovo zijn opgetreden. Tijdens de crisis in Bosnië-Herzegovina zei men dat de Amerikanen niet meededen **omdat** er in Bosnië geen aardolie te vinden was, zoals in Koeweit.

RELATIE: expliciet

29. ep00-06-14, regel 250

J'ai néanmoins voté contre certains amendements que je qualifierai d'excessifs, et je me suis abstenue à de nombreuses reprises **parce que** je considère que nous sommes ici en présence d'une sur-réglementation européenne typique.

Toch heb ik tegen enkele amendementen gestemd omdat die volgens mij naar de andere kant doorslaan. Ook heb ik mij verschillende keren onthouden **omdat** wij ons mijns inziens hier laten meeslepen door een typische Europese reglementeringsdrang.

RELATIE: expliciet

30. ep00-06-14, regel 286

J'ai voté contre, radicalement contre, l'amendement 54.

Ik heb tegen amendement 54 gestemd **omdat** ik daar radicaal tegen ben.

RELATIE: impliciet

31. ep-00-07-06, regel 18

Monsieur le Président, Madame la Commissaire, je pense qu'il y a une ambiguïté concernant l'expression "ciel unique européen", **parce que** le trafic aérien est quand même, vous le savez bien, d'ores et déjà, de fait, un domaine d'activité européen.

Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de commissaris, ik denk dat we niet allemaal hetzelfde verstaan onder de uitdrukking "gemeenschappelijk Europees luchtruim" **omdat** de luchtverkeersleiding, en dit weet u best, van nu af aan in feite al een gebied van Europese activiteit vormt.

RELATIE: expliciet

32. ep-00-07-06, regel 50

À l'heure actuelle, il est extrêmement difficile à une compagnie européenne dont une ligne desservirait, par exemple, Paris, Houston et San Francisco, de charger des passagers en Californie, **parce que** ceci est juridiquement considéré comme du cabotage.

Op dit moment is het voor een Europese maatschappij die bijvoorbeeld zou vliegen op Parijs, Houston en San Francisco uiterst moeilijk om passagiers aan boord te nemen in Californië **omdat** dit juridisch wordt gezien als kustvaart.

RELATIE: expliciet

33. ep-00-07-06, regel 64

Monsieur le Président, j'émets les plus grandes réserves à l'égard du rapport Atkins **parce qu'il** porte la marque d'intérêts commerciaux qui avancent masqués derrière les meilleures intentions du monde.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb de grootste bezwaren tegen het verslag Atkins, **omdat** dit verslag het kenmerk van commerciële belangen draagt die verscholen zitten achter de beste bedoelingen van de wereld.

RELATIE: expliciet

34. ep-00-07-06, regel 108

En effet, les irrégularités constatées, tant celles abordées dans le rapport de Mme Stauner à propos de la gestion contestable de la Commission, que celles mises en exergue dans le rapport de Mme Rühle, sur les différents fonds européens de développement, ne peuvent laisser indifférent et portent atteinte à l'image et à la crédibilité de la Communauté dans son ensemble.

In de verslagen van de dames Stauner en Rühle over het twijfelachtige beheer van de Commissie worden de nodige onregelmatigheden geconstateerd. We kunnen ons niet onverschillig tonen jegens deze constatering **omdat** ze een aantasting vormen van het beeld en de geloofwaardigheid van de Gemeenschap als geheel.

RELATIE: alternatieve constructie

35. ep-00-07-06, regel 157

Cette affaire est particulièrement grave **parce qu'**elle montre clairement que les pouvoirs de coercition donnés à l'Union peuvent être aisément retournés contre l'expression démocratique nationale.

Deze situatie is bijzonder ernstig, **omdat** ze aantoont dat de Unie de haar toegekende bevoegdheden eenvoudig kan aanwenden om zich tegen de democratische wens van een volk uit te spreken.

RELATIE: expliciet

36. ep-00-09-04, regel 48

Il faut donc commenter le volume consacré aux actions régionales qui, nous le reconnaissons, sont plus difficiles à négocier et mettre en uvre mais qui correspondent à un objectif d'efficacité, notamment **pour** améliorer les relations sud-sud et surtout pour préserver une action plus importante de coopération décentralisée à laquelle nous sommes tous très attachés.

Er moet dus meer geld uitgetrokken worden voor regionale projecten, ook al zijn de onderhandelingen in dat kader tijdrovender en is dit soort projecten moeilijker te realiseren. Doeltreffend zijn ze namelijk wel, **omdat** ze leiden tot betere relaties tussen de mediterrane landen onderling en, vooral, het aandeel vergroten van de gedecentraliseerde samenwerking, waaraan wij allen zo gehecht zijn.

RELATIE: expliciet

37. ep-00-09-04, regel 142

Tout récemment, nos amis polonais, lors d'une conférence à l'ONU - "Femmes 2000" -, ont pu découvrir toute la souplesse de la diplomatie commune en se voyant sommés de s'aligner sur la position défendue par l'Union, **sous peine de** voir retarder le processus d'adhésion de leur pays.

Onlangs nog hebben onze Poolse vrienden tijdens de VN-conferentie "Vrouwen 2000" aan den lijve kunnen ondervinden wat die flexibiliteit van de gemeenschappelijke diplomatie inhoudt. Ze werden gesommeerd zich te scharen achter het standpunt van de Europese Unie, **omdat** anders het toetredingsproces van Polen wel eens vertraging zou kunnen oplopen.

RELATIE: expliciet

38. ep-00-03-01, regel 150

Je sais qu'il y a aussi des femmes qui ne veulent pas entendre parler de quotas et même pas d'actions positives, **parce qu'**elles croient que ces discriminations positives les humilient et les marquent à jamais dans leur carrière.

Ik weet dat er ook vrouwen zijn die niet van quota en zelfs niet van positieve acties willen horen **omdat** ze menen dat positieve discriminatie vernederend is en voor altijd een smet op hun carrière werpt.

RELATIE: expliciet

39. ep-00-09-04, regel 167

Il semblerait que, l'an dernier, les 90 millions d'euros budgétisés pour ce programme n'aient même pas été utilisés, **faute de** moyens humains pour étudier les dossiers empilés sur un bureau de Bruxelles.

We moeten vaststellen dat de 90 miljoen euro die het afgelopen jaar beschikbaar was voor dit programma simpelweg niet is besteed, **omdat** de dossiers zich bij gebrek aan mankracht ergens op een bureau in Brussel zijn blijven opstapelen.

RELATIE: expliciet

40. ep-00-09-04, regel 173

Monsieur le Président, je voterai contre le rapport Dell'Alba, et plus généralement contre les programmes ECIP et MEDA, lesquels sont destinés pour l'essentiel à financer subventions et prêts aux entreprises privées qui investissent en Amérique latine, en Asie, en Méditerranée et en Afrique du Sud.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal tegen het verslag-Dell'Alba en meer in het algemeen tegen het ECIP- en het MEDA-programma stemmen, **omdat** die programma's voornamelijk bedoeld zijn om subsidies en leningen te verstrekken aan particuliere ondernemingen die investeren in Latijns-Amerika, Azië, het Middellandse Zeegebied en Zuid-Afrika.

RELATIE: impliciet

41. zie 19.

RELATIE: impliciet

42. ep-96-04-18, regel 145

M. Alvanos avait initialement une minute mais il m'a averti qu'en fait il disposait de deux minutes **parce qu'**un membre de son groupe lui avait cédé cette minute.

De heer Alvanos had aanvankelijk één minuut spreektijd, maar hij heeft me laten weten dat hij feitelijk twee minuten had **omdat** hij nog een minuut had gekregen van een van de leden van zijn fractie.

RELATIE: expliciet

43. ep-02-06-10, regel 24

Or, comme vous le savez, et comme l'a déjà rappelé la Cour de justice des Communautés, le Parlement européen ne peut pas procéder ainsi **car** il n'est pas une Assemblée de pleine souveraineté.

Zoals u weet en reeds door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in herinnering is gebracht, is het Europees Parlement niet gerechtigd om zo te handelen **omdat** het geen volledig soeverein Parlement is.

RELATIE: expliciet

44. ep-02-06-12, regel 90

Monsieur le Président, le président Cox m'a présenté ses excuses **parce que** j'avais demandé à faire un rappel au règlement qui n'a pas été suivi. Je crois, en effet, que nous avons violé notre règlement.

Mijnheer de Voorzitter, voorzitter Cox heeft me zijn excuses aangeboden **omdat** ik het woord had gevraagd voor een motie van orde en nul op mijn rekest van hem kreeg.

RELATIE: expliciet

45. ep-02-07-01, regel 153

Le secteur audiovisuel et cinématographique, spécifique **en raison de** sa double nature économique et culturelle, laquelle justifie qu'il ne soit pas laissé aux seules forces du marché, est également contraint de s'adapter continuellement à un univers en perpétuelle évolution.

De audiovisuele en cinematografische sector neemt een bijzondere plaats in **omdat** hij zowel in economisch als cultureel opzicht een belangrijke rol vervult. Om die reden moet deze sector niet volledig aan de marktwerking worden blootgesteld.

RELATIE: expliciet

46. ep-02-07-04, regel 169

Nous avons voté contre la résolution sur les résultats du Conseil de Séville **car** elle approuve les déclarations fallacieuses qui visent à égarer les Irlandais à la veille de leur second référendum sur le traité de Nice.

Wij hebben tegen de resolutie over de resultaten van de Raad van Sevilla gestemd, **omdat** hierin de misleidende verklaringen worden onderschreven waarmee de Ieren vlak voor hun tweede referendum over het Verdrag van Nice op een dwaalspoor moeten worden gezet.

RELATIE: expliciet

47. ep-02-09-03, regel 280

C'est un système révoltant **car** il contribue à piller les ressources des pays pauvres et à affamer une partie de la population du monde.

Het is een weezinwekkend systeem, **omdat** het de arme landen van hun hulpbronnen berooft en een deel van de wereldbevolking tot honger veroordeelt.

RELATIE: expliciet

48. ep-02-09-05, regel 236

A un bout de la planète, il faut vendre le bétail **car** l'eau manque, le fourrage manque.

Aan de ene kant van de wereld moet het vee verkocht worden, **omdat** er geen water of voeder voorhanden is.

RELATIE: expliciet

49. ep-02-09-24, regel 32

La première: ne plus garantir la sécurité des produits commercialisés. Ceux-ci n'auraient, en effet, pas été soumis à des tests complets offrant les mêmes garanties que ceux réalisés sur les animaux.

Ten eerste zou de veiligheid van de in de handel gebrachte producten niet meer kunnen worden gewaarborgd, **omdat** de tests waaraan zij zouden zijn onderworpen niet dezelfde garanties bieden als tests op dieren.

RELATIE: alternatieve constructie

50. ep-02-09-24, regel 290

Alors, au moment où nos partenaires américains, constatant la faillite de leur précédente loi agricole, le Fair Act, viennent de décider une augmentation de 70 % de leurs aides à l'agriculture, au moment où des pays bénéficiant de grands espaces, utilisant des technologies agricoles avancées, profitant de coûts de main-d'œuvre extrêmement bas, pratiquent des politiques de dumping qui déstabilisent les cours mondiaux, ne remettons pas en cause les accords de Berlin en voulant imposer à l'Union européenne une baisse de nos budgets agricoles.

Onze Amerikaanse partners hebben, **omdat** hun vorige landbouwwet, de Fair Act, een mislukking is gebleken, besloten hun steun voor de landbouw met 70 procent te verhogen. Landen die over veel ruimte beschikken, die geavanceerde landbouwtechnieken gebruiken en van extreem lage arbeidskosten profiteren, voeren een dumpingbeleid dat leidt tot destabilisatie van de koersen op de wereldmarkt.

(Tegen deze achtergrond mogen wij de afspraken van Berlijn niet ter discussie stellen door te snoeien in de landbouwbegroting van de Europese Unie.)

RELATIE: impliciet

51. ep-02-10-10, regel 98

Nous avons voté contre cette résolution commune **où** l'hypocrisie le dispute au paternalisme vis-à-vis de ce pays dont la situation catastrophique et la misère sont dues essentiellement à des dizaines d'années d'exploitation et de pillage, de domination coloniale d'abord, impérialiste toujours.

Wij hebben tegen deze gezamenlijke resolutie gestemd, **omdat** ze blijk geeft van een hypocriete en paternalistische houding ten aanzien van Ivoorkust. (De armoede en de huidige toestand van dit land zijn uiteindelijk het gevolg van tientallen jaren uitbuiting en plunderingen. Het land werd aanvankelijk als kolonie overheerst, maar de overheersing waarmee het nu te maken heeft is nog precies even imperialistisch.)

RELATIE: expliciet

52. ep-02-10-21, regel 19

Dans le cas contraire, nous sommes contre son inscription à l'ordre du jour de mardi **parce que** nous ne souhaitons pas perturber cet ordre du jour.

Wij zijn echter tegen inschrijving van dit debat op de agenda van dinsdag, **omdat** wij de agenda van die dag niet in de war willen sturen.

RELATIE: expliciet

53. ep-02-10-24, regel 76

En conclusion et pour terminer, tout en critiquant les principes libéraux qui me semblent dangereux pour l'indépendance énergétique de l'Europe et pour les petits consommateurs, sans oublier les régions défavorisées, je pense que les orientations de la Commission concernant les réseaux transeuropéens vont dans la bonne direction et, comme il sied, je vous en remercie, Madame la Commissaire.

Afsluitend zou ik dit willen zeggen: ik sta afwijzend tegenover de liberale elementen in het voorstel van de Commissie, **omdat** ik denk dat die gevaarlijk zijn voor de energieonafhankelijkheid van Europa en voor de particuliere verbruikers, en zeker ook voor de minst begunstigde regio's, maar ik ben van mening dat de uitgangspunten van de Commissie inzake de trans-Europese netwerken de goede kant op gaan, en zoals het hoort spreek ik daarvoor mijn dank aan u uit, mevrouw de commissaris.

RELATIE: alternatieve constructie

54. ep-02-11-18, regel 55

Il va dans le bon sens **parce qu'**il a été prouvé que l'interdiction de la publicité influençait à la baisse la consommation du tabac et qu'un lien existait effectivement entre publicité et surconsommation.

De tekst gaat in de goede richting **omdat** bewezen is dat het verbod op tabaksreclame heeft bijgedragen aan het terugdringen van het tabaksgebruik - er blijkt namelijk inderdaad een verband te bestaan tussen reclame en overmatig gebruik.

RELATIE: expliciet

55. ep-02-12-05, regel 72

Mais cette solution de la Commission n'est pas pour autant la mienne et ce **parce qu'**elle oublie les femmes et les hommes, c'est-à-dire qu'elle ne tient nullement compte de celles et ceux qui font la pêche et qui en vivent.

Dat wil nog niet zeggen dat ik het eens ben met de oplossing van de Commissie, en dat komt **omdat** die oplossing de menselijke factor niet laat meetellen - dat wil zeggen: geen rekening houdt met al die mensen die van de visvangst en de visserij leven.

RELATIE: expliciet

2. Geannoteerde zinnen: *omdat*

56. ep-96-10-22, regel 242/243

(Monsieur le Président, une belle unanimité au sein de la commission de l'environnement, puisque notre groupe soutient lui aussi totalement le rapport de M. Florenz, que nous tenons á féliciter.)
[Son approche est en effet tout fait compatible avec nos préoccupations.]

(Mijnheer de Voorzitter, in de milieucommissie heerst grote eensgezindheid, aangezien ook onze fractie het verslag van de heer Florenz ten volle steunt.)

[Wij willen de heer Florenz feliciteren], **omdat** [zijn benadering volledig tegemoet komt aan onze verlangens te zake].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

57. ep-96-11-12, regel 73

A cet égard, nous ne pouvons accepter le maintien de cette idée de chaque fois que cela est réalisable, que l'on voudrait une nouvelle fois nous imposer.

C'est, nous le savons, une brèche ouverte toutes les dérives et tous les détournements.

[Wij kunnen dit idee, dat men ons opnieuw tracht op te dringen, niet aanvaarden] **omdat** [wij ervan overtuigd zijn dat dit de deur zou openzetten voor alle mogelijke soorten afwijkingen en misbruiken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

58. ep-96-11-13, regel 104

En effet, le texte de la résolution critique cette idée **parce qu'**elle tendrait à soustraire l'agence á tout contrôle démocratique.

[De tekst van de resolutie bekritiseert dit voorstel] **omdat** [het het orgaan "aan iedere democratische controle" wilde onttrekken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

59. ep-96-07-17, regel 23

La seule chose qui manque, c'est la confiance, **parce qu'**il n'y a pas d'analyse des causes et que, par conséquent, il est difficile de traiter les effets.

[Het enige wat ontbreekt is echter vertrouwen], [**omdat** [men de oorzaken niet zoekt en dus moeilijk de effecten kan aanpakken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

60. ep-96-04-16, regel 20

Une approche spécifique de ce problème est indispensable, **étant donné que** de nouvelles formes de maladies á caractère non épidémiologique apparaissent.

[Dit probleem vraagt om een specifieke benadering] **omdat** [er nu eenmaal nieuwe ziekten met een niet-epidemiologisch karakter de kop opsteken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

61. ep-96-09-19, regel 195

Madame le Président, [l'action des sans papiers français oblige poser le problème de l'immigration illégale sur d'autres bases], [la preuve étant faite que l'attitude purement répressive est la fois inhumaine et inefficace].

Mevrouw de Voorzitter, [de actie van de mensen zonder papieren in Frankrijk verplicht ons het probleem van de illegale immigratie op andere gronden te stellen], **omdat** [het bewijs is geleverd dat een zuiver repressieve houding zowel onmenselijk als ondoeltreffend is].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

62. ep-96-09-19, regel 220

[J'ai voté finalement contre le rapport] **parce que**, [au hasard des votes, ici, nous nous sommes écartés, une voix près, de ce qui a été voté en commission de l'agriculture ainsi qu'en commission économique et monétaire une énorme majorité], [savoir la recommandation la Commission de maintenir le taux zéro pour le vin].

[Ik heb uiteindelijk tegen het verslag gestemd] **omdat** [wij hier per ongeluk met één stem zijn afgeweken van wat in de landbouwcommissie en in de Commissie economische en monetaire zaken met overweldigende meerderheid is goedgekeurd], [namelijk de aanbeveling aan de Commissie om het nultarief voor wijn te handhaven].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	objectief	omgekeerd

63. ep-96-05-08, regel 19

Autrement dit, en dépit de l'interdiction, ces farines continuent circuler **parce que** vous les autorisez pour les poulets, comme pour les cochons, et que, forcément, la tentation surgit de les utiliser pour les bovins.

[Dit meel is met andere woorden ondanks het verbod nog steeds in de handel], **omdat** [u het gebruik ervan voor kippen en varkens toestaat en de verleiding natuurlijk groot is het ook aan runderen te voeren].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

64. ep-00-01-17, regel 2-3

(Madame la Présidente, je voudrais d'abord souligner le manque de logique de M. Poettering.)
[A l'instant, il vient de faire la leçon au groupe socialiste] **parce que** [celui-ci revient sur une décision qui a été prise de façon extrêmement nette en Conférence des présidents].

(Mevrouw de Voorzitter, ik wil allereerst benadrukken dat de logica in het betoog van de heer Poettering ver te zoeken is.)

[Zojust heeft hij de socialistische fractie de les gelezen] **omdat** [deze fractie terugkomt op een besluit dat overduidelijk tijdens de Conferentie van voorzitters is genomen.]

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	objectief	omgekeerd

65. ep-00-02-02, regel 126

(Nous ne nous sommes pas limités ce qu'on appelle, improprement d'ailleurs, les trois reliquats.)
[Pas plus que Richard Corbett, je n'aime ce mot de "reliquats"], **qui** [donnerait le sentiment qu'il s'agit de trois sujets mineurs ou sans importance].

(We zijn niet beperkt tot wat men overigens ten onrechte de drie leftovers noemt.)

[Net als Richard Corbett houd ik niet van het begrip leftovers], **omdat** [het de indruk wekt dat het om drie kleine, onbelangrijke zaken zou gaan].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

66. ep-01-01-15, regel 101

[Il renforce le sentiment d'appartenance à l'Union Européenne] [en identifiant des racines qui nous sont communes].

[Het versterkt het gevoel van saamhorigheid binnen de Europese Unie], **omdat** [het wortels blootlegt die we met elkaar gemeen hebben].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief, epistemisch	omgekeerd

67. ep-01-02-14, regel 89

Le Parlement européen a pourtant beaucoup insiste, durant la procédure de conciliation, sur des règles d'étiquetage et de traçabilité claires pour les OGM, ces règles étant essentielles pour les consommateurs qui ne peuvent décider de l'achat éventuel de produits contenant des OGM que si ces derniers sont étiquetés de manière appropriée.

Het Europees Parlement heeft tijdens de bemiddelingsprocedure evenwel benadrukt dat er duidelijke regels voor de etikettering en traceerbaarheid van GGO's dienen te worden opgesteld. [Dergelijke regels zijn van groot belang voor de consumenten] **omdat** [zij alleen op basis van een goede etikettering kunnen besluiten of zij een product met GGO's al dan niet wensen aan te schaffen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

68. ep-01-02-14, regel 47

[J'approuve le rapport Bullmann], [**qui** préconise des investissements publics, une législation sociale].

[Ik kan mij vinden in het verslag-Bullmann], **omdat** [de rapporteur zich hierin uitspreekt voor publieke investeringen en sociale wetgeving].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

69. ep-01-03-13, regel 198

[J'ai donc voté pour le rapport de M. Schwaiger] [**qui** se prononce pour une transparence accrue de l'OMC et de la conduite de ses réunions].

[Ik heb derhalve voor het verslag van de heer Schwaiger gestemd], mede **omdat** [hij zich uitspreekt voor een grote transparantie rondom de WTO en de wijze waarop haar vergaderingen gehouden dienen te worden].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	objectief	omgekeerd

70. ep-01-03-13, regel 297

[En ce qui concerne la libre circulation des jeunes venant de pays tiers, la FIFA a déclaré que ce n'était pas de notre ressort] **car** [nous avons seulement le pouvoir de régler à l'intérieur de l'Union européenne], (et que, en-dehors de l'Union européenne et des pays associés, elle entendait interdire purement et simplement le transfert de jeunes âges de moins de dix-huit ans).

[Wat het vrij verkeer van de uit derde landen afkomstige jongeren betreft, heeft de FIFA verklaard dat dit niet onder onze bevoegdheid valt] **omdat** [wij uitsluitend de gang van zaken op het grondgebied van de Europese Unie kunnen reglementeren].

(Zij heeft eveneens verklaard van plan te zijn om elke transfer van jongeren beneden de achttien jaar te verbieden als het niet om de Europese Unie of de geassocieerde landen gaat.)

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	objectief	omgekeerd

71. ep-01-05-14, regel 74

[Donc, je ne suis pas aussi pessimiste que beaucoup de parlementaires en ce domaine], **parce que** [j'ai vu, j'ai senti que la situation évoluait depuis le sommet de Lisbonne].

[Ik ben dan ook minder pessimistisch dan veel afgevaardigden op dit punt], **omdat** [ik heb gezien en gemerkt dat de situatie aan het veranderen is sinds de Top van Lissabon].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

72. ep-01-05-14, regel 159

[Ce sommet a été formidable], **car** [il a été le théâtre d'échanges extraordinaires et a rendu compte dans le même temps de la responsabilisation du secteur privé, des entreprises, du savoir-faire qui existe en cette matière].

[Deze top was een groot succes], **omdat** [hij een unieke gelegenheid bood om ideeën en informatie uit te wisselen en tegelijkertijd het besef heeft doen ontstaan dat ook de private sector, het bedrijfsleven, de deskundigen een taak hebben op dit terrein].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

73. ep-01-09-03, regel 144

Enfin, troisième cause de non-application : [certaines directives restent non transposées ou mal transposées] **parce que** [des représentants gouvernementaux siégeant au Conseil ont voulu s'acheter une bonne conduite européenne en fermant les yeux sur des difficultés futures qu'ils savaient pourtant inévitables].

Ten slotte, de derde oorzaak van niet-toepassing: [sommige richtlijnen worden niet of slecht toegepast] **omdat** [regeringsvertegenwoordigers in de Raad zich graag voordoen als goede Europeanen en daarom hun ogen sluiten voor toekomstige problemen, waarvan ze nochtans weten dat die onvermijdelijk zijn].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

74. ep-01-09-03, regel 147

[Aujourd'hui, on accepte de signer tel ou tel texte européen], **parce qu'**[on n'ose pas élever des objections], [et demain on se débrouillera bien pour l'application].

[Vandaag stemmen we ermee in om die of die Europese tekst te ondertekenen], **omdat** [we niet durven protesteren], [en morgen zullen we wel zien hoe we de tekst toepassen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	objectief	omgekeerd

75. ep-02-11-18, regel 55

[Il va dans le bon sens] **parce qu'**[il a été prouvé que l'interdiction de la publicité influençait à la baisse la consommation du tabac] [et qu'un lien existait effectivement entre publicité et surconsommation].

[De tekst gaat in de goede richting] **omdat** [bewezen is dat het verbod op tabaksreclame heeft bijgedragen aan het terugdringen van het tabaksgebruik] – [er blijkt namelijk inderdaad een verband te bestaan tussen reclame en overmatig gebruik].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
positief	causaal	subjectief	omgekeerd

2. Geannoteerde zinnen: maar

56. ep-96-04-15, regel 13

[Ces deux compagnies avaient souscrit à des engagements pour 12 ans], **mais** [la Commission a finalement décidé, le 13 décembre 1994, d'attribuer 25 % des sillons horaires qui leur étaient réservés à leurs concurrents], [remettant ainsi en cause l'équilibre économique de la convention]?

[Deze twee maatschappijen waren verplichtingen aangegaan voor twaalf jaar], **maar** [de Commissie heeft op 13 december 1994 tenslotte besloten om 25 % van de hun toegekende "uuraandelen" aan de concurrentie toe te kennen],[waarmee het economisch evenwicht van de overeenkomst op losse schroeven werd gezet].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

57. ep-96-04-16, regel 18

[Il est impossible d'uniformiser les politiques de gestion du secteur pharmaceutique, certes], **mais** [il y a des spécificités importantes que ce rapport élude].

[Het is onmogelijk om de beleidsvormen inzake het beheer van de farmaceutische sector te uniformiseren], **maar** [er zijn enkele specifieke punten die in dit verslag niet aan bod komen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

58. ep-96-04-16, regel 51

[Je suis partisan, certes, de l'utilisation des médicaments génériques], **mais** [ne démantelons pas la protection des brevets], brevets sans lesquels il n'y aurait ni recherche ni investissements, lesquels sont de plus en plus lourds.

[Vanzelfsprekend ben ik voorstander van het gebruik van generieke geneesmiddelen], **maar** [laten wij niet de bescherming van het patent ontmantelen]. Zonder patent zou er geen onderzoek zijn en evenmin investeringen die steeds groter worden.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

59. ep-96-09-17, regel 30

[Le mot vous paraît peut-être un peu fort], **mais** [il correspond à la réalité des faits].

[U denkt wellicht dat dat te sterk is uitgedrukt], **maar** [het komt wel overeen met de werkelijke feiten].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

60. ep-96-12-11, regel 100

[Ils abordent certes les questions de sécurité et de troisième pilier], **mais** [avec l'objectif, particulièrement pervers dans les circonstances actuelles, de l'abolition totale des contrôles aux frontières internes].

[Zij kaarten bepaalde onderwerpen aan inzake de veiligheid en de derde pijler], **maar** [met het – [in de huidige omstandigheden nogal perverse] - doel om de controles aan de binnengrenzen volledig af te schaffen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

61. ep-00-02-02, regel 4

[**Même si** de nombreuses évolutions nous avaient permis d'en douter,] [nous avons considéré malgré tout que tel était le cas] [et, récemment encore, on faisait allusion, du bout des lèvres, il est vrai, au principe de subsidiarité].

[Vele ontwikkelingen hebben bij ons twijfel opgeroepen], **maar** [we hebben dit samenwerkingsverband ondanks alles toch altijd als uitgangspunt beschouwd]. [Onlangs nog werd er, hoewel niet van harte, gesproken over het subsidiariteitsbeginsel.]

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

62. ep-00-02-02, regel 23

[Chaque mesure qui sera prisé devra avoir nos yeux pour double objectif de proscrire Haider **sans** isoler la société autrichienne].

[Onze maatregelen moeten tegen Haider gericht zijn], **maar** [het Oostenrijkse volk mag hierdoor niet geïsoleerd raken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

63. ep-00-02-17, regel 130

[Lors de ses première et deuxième lectures du budget 2000, le Parlement européen a souligné que le nouveau titre "préadhésion" (B7-0) propose par la Commission dans l'avant projet de budget ne devrait pas être limité aux pays associés d'Europe centrale et orientale], [il devrait également être étendu Malte et Chypre].

[Tijdens de eerste en tweede lezing van de begroting voor het jaar 2000 heeft het Europees Parlement onderstreept dat de nieuwe, door de Commissie in het voorontwerp van begroting voorgestelde titel 'pretoetreding' (B7-0) niet beperkt zou moeten blijven tot de geassocieerde landen in Midden- en Oost-Europa], **maar** [dat ook Malta en Cyprus daaronder moeten vallen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

64. ep-00-03-17, regel 18

Sur le fond, "l'habillage" de cette nouvelle demande exorbitante ne doit pas nous tromper ; [il ne s'agit pas la uniquement de donner davantage de moyens financiers une institution indépendante pour appliquer une politique monétaire efficace au profit des états membres], **mais** [également de faire naître indirectement des ressources complémentaires en faveur d'une structure technocratique afin de lui permettre de financer des besoins de fonctionnement toujours plus grands].

[Het doel is niet alleen de ECB meer financiële middelen in handen te geven zodat deze onafhankelijke instelling een doelmatig monetair beleid kan voeren ten gunste van de lidstaten], [**maar** ook om indirect extra financiële middelen te genereren ter financiering van een technocratische structuur waarvoor almaar meer geld nodig is].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

65. ep-00-02-17, regel 83

Il n'aurait jamais de pouvoir s'échapper de France, **mais** [les policiers qui le suivaient n'avaient pas de mandat et les frontières européennes sont aujourd'hui des passoires].

[Hij had nooit kans mogen zien Frankrijk te ontvluchten], **maar** [de politieagenten die hem volgden, hadden geen mandaat][en de Europese grenzen zijn tegenwoordig zo lek als een zeef].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief	n.v.t.

66. ep-01-01-15, regel 3

Je le signale, je le regrette, [je sais que nous avons un mercredi très chargé], **mais** [essayons de changer cela, parce que c'est tout de même le débat parlementaire qui devrait l'emporter sur les institutions.

[Ik beseft dat de agenda van woensdag overvol is], **maar** [ik wil toch graag gezegd hebben dat ik het liever anders had gezien]. (Laten we proberen hier verandering in aan te brengen, want het parlementaire debat dient toch van meer gewicht te zijn dan de bijdragen van bovengenoemde instellingen.)

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

67. ep-01-01-15, regel 76

[Premièrement, l'évaluation comme instrument d'amélioration de la qualité, [le but n'étant pas de définir qui est le premier et qui est le dernier de la classe]], **mais** [simplement de stimuler pour que tous deviennent premiers de la classe].

[In de eerste plaats gaat het om evaluatie als instrument om de kwaliteit te verbeteren, waarbij het doel niet is een ranglijst op te stellen van de slechtste en de beste leerlingen van de klas], **maar** [simpelweg ervoor te zorgen dat alle leerlingen tot de beste van de klas kunnen behoren].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

68. ep-01-02-14, regel 3

[Je pense que c'est un document intéressant] **et** [les remarques que je vais formuler visent à suggérer à la Commission un certain nombre d'améliorations].

[Het gaat mijns inziens om een interessant document], **maar** [ik wil graag de Commissie een aantal verbeteringen voorstellen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

69. ep-01-02-14, regel 50

Je souligne d'ailleurs que, si l'objectif du marché intérieur n'est pas réalisé pour des services essentiels comme l'énergie et les transports, [ce n'est pas faute de déréglementation, **mais** [par manque d'infrastructures et de régulations publiques communes].

[Dit ligt niet zozeer aan een gebrek aan deregulering], **maar** [aan een gebrek aan infrastructuur en gemeenschappelijke regelgeving]. Ik ben voorts slecht te spreken over het voortdurende pleidooi voor verlaging van de sociale lasten.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	non-causaal	n.v.t.	n.v.t.

70. ep-01-03-13, regel 3

Malheureusement, [la proposition d'aujourd'hui, [**quoique** assouplie sur certains points]], [reste tout de même justiciable de plusieurs critiques importantes].

[Het voorstel van vandaag is op een aantal gebieden weliswaar versoepeld], **maar** [geeft helaas op een aantal punten nog altijd aanleiding tot ernstige kritiek].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

71. ep-01-03-13, regel 17

[Cette protection est accordée pour une durée maximale de deux ans] **mais** [le Conseil peut également, à tout moment, si les conditions sont réunies, y mettre fin de manière commune].

[De bescherming mag maximaal twee jaar duren], **maar** [de Raad is te allen tijde gemachtigd om deze bescherming in gezamenlijk overleg te beëindigen als de situatie dit toestaat].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

72. ep-01-05-14, regel 28

[Nous sommes parvenus à un accord non pas politique], **mais** [qui concerne les besoins profonds de nos étudiants et de nos professeurs].

[We hebben geen politieke deal gesloten], **maar** [een akkoord bereikt dat betrekking heeft op de wezenlijke behoeften van onze studenten en docenten].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	non-causaal	n.v.t.	n.v.t.

73. ep-01-05-14, regel 52

[Il y aura du nouveau dans les textes, je l'espère bien], **mais** [pas dans la structure, parce qu'il y aura maintenant une suite].

[Ik mag hopen dat er wel sprake zal zijn van vernieuwing in de teksten], **maar** [dat geldt niet voor de structuur, omdat het thans gaat om voortzetting van het bestaande].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

74. ep-01-09-03, regel 128

[Par exemple, une réglementation sur les transports d'hydrocarbures devient urgente], **mais** [elle vient, une fois encore, d'être renvoyée aux calendes grecques pour des raisons mercantiles].

[Zo is er dringend behoefte aan regelgeving op het gebied van het vervoer van koolwaterstoffen], **maar** [deze is onlangs, voor de zoveelste keer, op de lange baan geschoven om commerciële redenen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief/subjectief, ep.	n.v.t.

75. ep-01-09-03, regel 68

[Ces propositions vont dans le bon sens], **mais** [je pense que pour l'efficacité de l'action pour l'emploi, pour l'amélioration des performances économiques en Europe, on aurait pu aller plus loin dans le droit des salaires de participer au devenir des entreprises].

[Deze voorstellen gaan de goede kant op], **maar** [ik denk dat men voor de efficiëntie van het werkgelegenheidsbeleid, voor de verbetering van de economische prestaties in Europa, verder had kunnen gaan op het gebied van het recht van werknemers om een rol te spelen in de toekomst van het bedrijf].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

3. Translation spotting: maar

1. ep-96-04-16, regel 24

Aux États-Unis, les orphan drugs, travers leur statut juridique, bénéficient d'un traitement de faveur pour les essais cliniques, les crédits d'impôt, etc. Ils ne sont pas retirés du marché; on n'arrête pas de les produire; ils ne sont pas commercialisés, **mais** ils sont mis à la disposition du corps médical.

In de Verenigde Staten genieten de orphan drugs op grond van hun juridisch statuut een voorkeursbehandeling inzake klinische proeven, belastingvoordelen, enz. Zij worden niet uit de handel genomen; de productie ervan wordt niet gestopt; zij worden niet verkocht, **maar** ter beschikking gesteld van het medisch college.

RELATIE: expliciet

2. ep-96-04-16, regel 40

Le médicament est l'un des facteurs essentiels la protection de la santé. Son accessibilité, sa qualité, son efficacité, sa sécurité doivent être améliorées - le rapport est catégorique sur ce point -, de manière à garantir tout un chacun traitement, voire guérison, **mais** aussi prévention.

De toegankelijkheid, de kwaliteit, de doeltreffendheid en de veiligheid van het geneesmiddel moeten worden verbeterd - het verslag is categoriek op dat punt -, zodat iedereen verzekerd kan zijn van behandeling, ja zelfs genezing, **maar** ook van preventie.

RELATIE: expliciet

3. ep-96-04-16, regel 52

Quant aux médecines douces et l'homéopathie, elles me séduisent **mais** me laissent sceptique.

Wat de "zachte" geneesmiddelen en de homeopathie betreft, ik vind ze verleidelijk **maar** ik heb er toch mijn twijfels over.

RELATIE: expliciet

4. ep-96-04-16, regel 60

Monsieur le Président, Monsieur le rapporteur, Mesdames et Messieurs, je suis l'une de ces personnes qu'apparemment vous respectez **mais** dont vous ne partagez pas l'opinion et qui se prononcent pour une réglementation positive des drogues, c'est-à-dire pour ce que vous appelez la libéralisation légalisée.

Mijnheer de Voorzitter, geachte rapporteur, dames en heren, ik ben een van die personen die u waarschijnlijk wel respecteert, **maar** met wie u het niet eens bent en die zich uitspreken voor een positieve reglementering van drugs, dat wil zeggen voor hetgeen u de "gelegaliseerde liberalisering" noemt.

RELATIE: expliciet

5. ep-96-04-16, regel 67

Cela me fait peur car, certes, je suis favorable à un traitement européen du problème de la drogue et de la santé publique, **mais** s'il s'agit d'un traitement du genre de celui que propose M. Chirac, je dis: Bas les pattes! Où allons-nous?

Dat boezemt mij angst in. Natuurlijk ben ik voorstander van een Europese oplossing voor het drugs- en volksgezondheidsprobleem, **maar** als het een oplossing is in de trant van hetgeen de heer Chirac voorstelt, dan zeg ik: "Handen thuis! Waar gaan we naartoe?"

RELATIE: expliciet

6. ep-96-04-19, regel 19

Madame le Président, j'aurais pu faire cette intervention au début de la séance, **mais** nous avons encore, je vois, trois rapports qui sont certainement d'une très grande importance, et c'est ensuite seulement que vient la déclaration de la Commission sur le Sommet sur l'emploi, du G7 à Lille.

Mevrouw de Voorzitter, ik had dit bij het begin van de vergadering kunnen zeggen, **maar** ik zie dat wij nog drie belangrijke verslagen moeten behandelen en dat de Commissie pas daarna haar verklaring over de bijeenkomst van de G7 over werkgelegenheid in Rijsel zal afleggen.

RELATIE: expliciet

7. ep-96-04-17, regel 385

Des lors que ce conflit est malheureusement rallumé, il ne faut pas se contenter de rechercher un simple retour au fragile statu quo antérieur, **mais** il faut saisir cette triste occasion pour régler ce problème au fond et selon les recommandations de l'ONU.

Nu dit conflict helaas weer is opgelaid, mogen we ons niet tevreden stellen met het zoeken naar een terugkeer naar de vroegere situatie, **maar** we moeten deze trieste gelegenheid te baat nemen om voor dit probleem een definitieve oplossing te vinden volgens de aanbevelingen van de VN.

RELATIE: expliciet

8. ep-96-04-17, regel 399

Monsieur le Président, il y a dix ans qu'a été reconnue l'encéphalite spongiforme bovine, **mais** il y a quelques semaines seulement qu'une déclaration du gouvernement britannique, signalant que cette maladie pouvait se transmettre l'espèce humaine, a déclenché une panique collective d'autant plus importante qu'elle ne reposait sur aucune certitude scientifique.

Mijnheer de Voorzitter, tien jaar geleden is de boviene spongiforme encefalitis ontdekt, **maar** pas enkele weken geleden heeft een verklaring van de Britse regering, dat deze ziekte kan worden overgedragen op de mens, een collectieve paniek veroorzaakt, die des te groter was naarmate zij op geen enkel wetenschappelijk bewijs berustte.

RELATIE: expliciet

9. ep-02-03-11, regel 46

L'Europe doit réagir, Monsieur le Président, non en tentant d'imiter le modèle, **mais** en travaillant au grand jour avec nos concitoyennes et nos concitoyens à la définition du mot d'ordre désormais emblématique de Porto Allègre: un autre monde est possible.

Europa moet van zich laten horen, mijnheer de Voorzitter, niet door dit model na te apen, **maar** door open en bloot, samen met onze medeburgers het devies inhoud te geven dat het zinnebeeld is geworden van Porto Alegre: er is een andere wereld mogelijk.

RELATIE: expliciet

10. ep-96-04-17, regel 15

Soyons clairs: s'il n'est pas question d'imposer des engagements nouveaux aux états qui n'en veulent pas, il serait inacceptable d'empêcher ceux qui le souhaitent - et qui seront, nous l'espérons, majoritaires - d'aller plus loin sur la voie d'une intégration renforcée.

Laten we duidelijk zijn: er is geen sprake van het opleggen van nieuwe verplichtingen aan de lidstaten die dit niet willen, **maar** het zou onaanvaardbaar zijn, diegenen die zulks wensen - en die naar wij hopen in de meerderheid zullen zijn - te verhinderen, verder te gaan op de weg van een grotere integratie.

RELATIE: impliciet

11. ep-96-04-17, regel 24

En effet, comment prétendre que la France, qui ne dispose que de 10 voix au Conseil et de 87 députés sur 626 au Parlement européen, pourrait confier son avenir des représentants de nations, certes amies, **mais** qu'elle n'a pas élus?

Hoe kunnen we immers beweren dat Frankrijk, die slechts over tien stemmen in de Raad beschikt en maar 87 van de 626 afgevaardigden in het Europees Parlement telt, zijn toekomst in handen kan leggen van vertegenwoordigers van - weliswaar bevriende - landen, **maar** die het toch niet zelf heeft gekozen?

RELATIE: expliciet

12. ep-96-04-17, regel 35

C'est sans doute vrai, **mais** je voudrais faire trois remarques.

Dat is ongetwijfeld het geval, **maar** ik wilde hierbij toch drie opmerkingen maken.

RELATIE: expliciet

13. ep-96-04-17, regel 38

Deuxièmement, je crois que **si** les procédures d'Essen doivent aboutir, elles doivent aussi être améliorées.

In de tweede plaats geloof ik dat de procedures van Essen niet alleen ergens toe moeten leiden, **maar** ook verbeterd moeten worden.

RELATIE: expliciet

14. ep-96-04-17, regel 43

Je pense que ce résultat est symbolique, **mais** qu'il n'est pas négligeable.

Ik denk dat dit resultaat slechts symbolische waarde heeft, **maar** het valt niet te verwaarlozen.

RELATIE: expliciet

15. ep-96-04-17, regel 49

Je crois que cette conférence interinstitutionnelle, qui a donné quelques fruits lors du traité de Maastricht, peut être revitalisée et améliorée, **mais** il me semble qu'elle est indispensable pour la participation du Parlement européen à cette conférence intergouvernementale.

Ik denk dat deze interinstitutionele conferentie, die enkele vruchten heeft afgeworpen voor het Verdrag van Maastricht, nieuw leven kan worden ingeblazen en kan worden verbeterd, **maar** naar mijn mening is zij absoluut noodzakelijk voor de deelname van het Europees Parlement aan deze intergouvernementele conferentie.

RELATIE: expliciet

16. ep-96-04-17, regel 50

Ce qu'on a obtenu n'est pas mal, **mais** je crois vraiment que ce n'est pas suffisant, à la fois en raison du statut du Parlement européen, de ce qu'il représente et de la difficulté qu'il y aura à faire admettre aux gouvernements que des changements institutionnels importants sont indispensables, qu'il faut plus de démocratie et plus de politique.

Wat er is bereikt, is niet gek, **maar** ik geloof werkelijk dat het onvoldoende is vanwege het statuut van het Europees Parlement, wat het vertegenwoordigt, en vanwege de moeilijkheden om de regeringen te doen erkennen dat grote institutionele veranderingen absoluut onmisbaar zijn, dat er meer democratie en meer politiek moet komen.

RELATIE: expliciet

17. ep-96-04-17, regel 71

Ensuite, s'il est clair que les pays d'Europe centrale et orientale ne forment pas un bloc indissoluble, et qu'ils ne vont pas tous adhérer à l'Union au même moment, il importe **pourtant** qu'ils coopèrent dans la préparation à l'adhésion.

Voorts is het duidelijk dat de Midden- en Oosteuropese landen geen massief blok vormen en dat zij niet allemaal tegelijk tot de Unie zullen toetreden, **maar** het is wel belangrijk dat zij bij de voorbereiding op het lidmaatschap samenwerken.

RELATIE: expliciet

18. ep-96-04-18, regel 13

La Commission a été invitée à la réunion du G7 qui se tiendra à Lyon au mois de juin, **mais**, à ma connaissance, elle ne participe pas aux réunions du G7 rassemblant les ministres des Finances.

De Commissie is uitgenodigd op de bijeenkomst van de G7 in juni in Lyon, **maar** voor zover ik weet neemt ze niet deel aan de bijeenkomsten van de ministers van financiën van de G7.

RELATIE: expliciet

19. ep-96-04-18, regel 116

Mais nous sommes également inquiets, cette affaire venant après celle du Carmel, de l'attitude de certaines autorités religieuses polonaises qui, certes, sont promptes à dénoncer l'antisémitisme en général, **mais** qui s'abstiennent de dénoncer l'antisémitisme polonais, y compris celui qui règne au sein du clergé polonais.

Na de zaak van de Carmel maken wij ons echter ook zorgen over de houding van bepaalde Poolse religieuze autoriteiten die het antisemitisme in het algemeen wel aan de kaak stellen **maar** weigeren kritiek te leveren op het antisemitisme in Polen, ook bij de Poolse clerus.

RELATIE: expliciet

20. ep-96-04-19, regel 10

Madame le Président, j'aurais pu faire cette intervention au début de la séance, **mais** nous avons encore, je vois, trois rapports qui sont certainement d'une très grande importance, et c'est ensuite seulement que vient la déclaration de la Commission sur le Sommet sur l'emploi, du G7 à Lille.

Mevrouw de Voorzitter, ik had dit bij het begin van de vergadering kunnen zeggen, **maar** ik zie dat wij nog drie belangrijke verslagen moeten behandelen en dat de Commissie pas daarna haar verklaring over de bijeenkomst van de G7 over werkgelegenheid in Rijsel zal afleggen.

RELATIE: expliciet

21. ep-96-05-08, regel 59

Le mot génocide n'est cité qu'avec prudence et, **pourtant**, comment qualifier autrement la mort de milliers de personnes depuis le début de la crise.

Het woord genocide wordt slechts voorzichtig in de mond genomen, **maar** hoe moeten we de dood van duizenden mensen sinds het begin van de crisis anders noemen?

RELATIE: expliciet

22. ep-96-05-09, regel 28

Des lors, la concurrence, déjà bien engagée sur certains volets de ce secteur, bénéficiera elle aussi d'un cadre pour s'exercer, **mais** qui permettra d'éviter un certain nombre d'abus préjudiciables pour les opérateurs et commis sans vergogne au nom du libéralisme et de l'absence de réglementation.

In dit kader zal het tevens mogelijk zijn een aantal misbruiken af te schaffen die nadelig zijn voor de exploitanten, **maar** in naam van het liberalisme en de afwezigheid van regelgeving welig tieren.

RELATIE: expliciet

23. ep-96-05-09, regel 35

Bref, j'ai l'impression en lisant ce document, de compulsiver, j'exagère peut-être un peu, un mauvais remake qui pourrait s'appeler 'Massacre du service public à la tronçonneuse'.

Kortom, ik overdrijf nu misschien een beetje, **maar** bij het lezen van dit document kreeg ik de indruk met een slechte remake te maken te hebben van "The chain saw massacre", maar dan op de openbare dienstverlening.

RELATIE: alternatieve constructie

24. ep-00-02-18, regel 58

(Mais qui définit cette mission? Qui trace la limite à partir de laquelle cette mission de service public est compromise ?)

Notre réponse est claire: ce n'est pas la Commission, ce n'est même pas le Conseil ou le Parlement européen, c'est le peuple de chaque pays membre délibérant démocratiquement.

(Maar wie bepaalt wat deze doelstellingen zijn en wanneer deze doelstellingen met betrekking tot de overheidsdienst in het gedrang komen?)

Ons antwoord op deze vraag is duidelijk: niet de Commissie, zelfs niet de Raad of het Europees Parlement, **maar** de burgers van iedere lidstaat die zich op democratische wijze moeten kunnen uitspreken.

RELATIE: impliciet

25. ep-02-03-14, regel 18

Les Verts ne voteront donc pas les amendements qui ont défait le travail patient de M. Cunha **et** suivront plutôt la Commission dans ce domaine.

De Groenen zullen derhalve geen stem uitbrengen voor de amendementen die het resultaat van de noeste arbeid van de heer Cunha tenietdoen, **maar** eerder de weg volgen die door de Commissie op dit terrein is uitgestippeld.

RELATIE: expliciet

26. ep00-02-18, regel 97

(Le Parlement européen s'est fait fort de concilier ouverture à la concurrence avec obligation de service universel respectueux de l'emploi.)

On peut s'en féliciter, **mais** nous entendons que cela continue et c'est bien pour cette raison que l'on ne peut que déplorer que le Parlement européen soit tenu, aujourd'hui, en marge du processus décisionnel qui préside aux destinées du secteur postal en Europe.

(Het Europees Parlement heeft er zich sterk voor gemaakt dat het toelaten van concurrentie wordt gekoppeld aan het behoud van de verplichting tot universele dienstverlening en het behoud van de werkgelegenheid.)

Dat is mooi, **maar** nu moet het nog in praktijk worden gebracht. Daarom betreuren wij het dat het Europees Parlement niet bij de besluitvorming over het lot van de posteries in Europa wordt betrokken.

RELATIE: expliciet

27. ep00-02-18, regel 105

Dans un contexte de globalisation, où la logique de la rentabilité et du profit s'oppose de plus en plus au souci d'équilibre des territoires et au souci de la cohésion sociale, il est urgent de rappeler, ici, notre attachement au service public européen qu'il soit, aujourd'hui, postal, demain, ferroviaire ou qu'il concerne, après-demain, le domaine de la santé.

(In deze tijd van globalisering moet het behoud van evenwicht tussen de regio's en sociale samenhang het steeds vaker afleggen tegen de logica van rentabiliteit en van winstbejag. In deze context wil ik benadrukken hoezeer wij belang hechten aan de Europese openbare dienst.)

Vandaag gaat het om de post, **maar** morgen wellicht om de spoorwegen, en overmorgen om de volkgezondheid.

RELATIE: alternatieve constructie

28. ep00-03-01, regel 20

Bien des gens nous y attendent, en Europe **et** de par le monde.

Vele mensen rekenen op ons, niet alleen in Europa, **maar** ook in de rest van de wereld.

RELATIE: expliciet

29. ep00-03-01, regel 45

(Oui, Jean-Claude Martinez avait parfaitement raison de vous interrompre, Daniel Cohn-Bendit, dans tous les cas, c'est le suivisme.)

Vous me croyez excessif! Chaque jour l'actualité apporte une preuve supplémentaire de notre soumission.

(Mijnheer Cohn-Bendit, de heer Martinez is u volkomen terecht in de rede gevallen. Dit is zonder meer slaafse navolging.)

U vindt misschien dat ik overdrijf, **maar** elke dag zien wij nieuwe bewijzen van onze onderwerping.

RELATIE: alternatieve constructie

30. ep00-03-01, regel 66

Vous êtes contre la guerre, dites-vous, **mais** en tant que secrétaire général de l'OTAN vous en avez déclenché une.

U zegt dat u tegen oorlog bent, **maar** als secretaris-generaal van de NAVO hebt u wel een oorlog ontketend.

RELATIE: expliciet

31. ep00-03-29, regel 57

Nous pouvons, au mieux, la réviser **et** nous ne pouvons le faire que dans un seul cas: celui où un accord international permet d'améliorer la situation et d'élaborer un accord-cadre d'ensemble.

Wij kunnen haar hooguit herzien, **maar** alleen als er een internationale overeenkomst gesloten wordt met behulp waarvan de situatie kan verbeteren en een allesomvattende kaderovereenkomst kan worden gesloten. We moeten er overigens voor waken alles in een dergelijke kaderovereenkomst te willen onderbrengen.

RELATIE: expliciet

32. ep00-03-29, regel 69 (Frans: 67)

Le gouvernement tunisien dit qu'il est pour l'ouverture des relations économiques, **mais** qui a le droit d'avoir un passeport pour sortir de Tunisie? Qui a le droit de faire des voyages, donc d'utiliser l'espace de la Méditerranée?

De Tunesische regering wil de economische banden met de Unie aanhalen, **maar** wie krijgt er een paspoort om het land te kunnen verlaten? Wie mag er reizen in het Middellandse-Zeegebied?

RELATIE: expliciet

33. ep00-03-29, regel 14

Ce n'est pas la doctrine de Benito Mussolini qui inspire les assassins au pays Basque, c'est le marxisme. Ce sont les idées d'extrême gauche, qui sont représentées dans cette Assemblée.

De moordenaars in Baskenland hebben zich niet laten leiden door de doctrine van Benito Mussolini, **maar** door het marxisme, ofwel de ideeën van extreem-links die ook hier in dit Parlement tot uiting komen.

RELATIE: alternatieve constructie

34. ep00-03-29, regel 173

(Si oui, il faut raisonnablement, mais résolument, nous en donner les moyens financiers.)
Le même raisonnement vaut tout autant pour d'autres priorités, affichées **mais** non assumées, comme celle du social et de l'emploi ou encore celle de la coopération avec le Sud.

(Is het antwoord op deze vraag "ja", dan moeten we in alle redelijkheid maar beslist de financiële middelen hiervoor in handen krijgen.)

Deze redenering geldt evenzeer voor andere prioriteiten die wel worden genoemd, **maar** waarmee niets gedaan wordt, zoals die met betrekking tot het sociale aspect, de werkgelegenheid en de samenwerking met het Zuiden, waarover vandaag wordt gesproken.

RELATIE: expliciet

35. ep00-04-10, regel 13

Je partage son avis **mais**, face à un problème transnational, il faut une réponse au niveau de l'Union.

Ik sluit me daarbij aan, **maar** aangezien we met een grensoverschrijdend probleem te maken hebben, moeten we het ook op het niveau van de Unie aanpakken.

RELATIE: expliciet

36. ep00-04-10, regel 19

Cet outil devrait permettre d'interpeller les états afin de les inviter à transmettre des informations, **mais** aussi de leur donner des injonctions afin de pouvoir démanteler les réseaux.

Met dit instrument zouden we de lidstaat moeten kunnen verzoeken informatie beschikbaar te stellen, **maar** ook moeten kunnen gebieden netwerken te ontmantelen.

RELATIE: expliciet

37/38. ep00-04-10, regel 79

Bien entendu, s'y trouve le refuge au sens de la Convention de Genève de 1951 - ce qui est normal - **mais** on s'aperçoit aussi que toutes sortes de catégories de personnes déplacées peuvent s'y ajouter, y compris des personnes accueillies en raison, non pas d'engagements internationaux, **mais** seulement de législations, de décisions ou de pratiques nationales.

Uiteraard gaat het om vluchtelingen in de zin van het Verdrag van Geneve van 1951, en zo hoort het ook, **maar** er kunnen nog allerlei andere soorten ontheemden bijkomen, inclusief mensen die niet op basis van internationale overeenkomsten, **maar** zuiver op basis van nationale gebruiken, besluiten of wetgeving worden opgenomen.

RELATIE: expliciet

39. ep00-04-10, regel 98

Je dois vous avouer que la Commission elle-même a essayé de considérer ce critère, **mais** il nous a paru extrêmement difficile de trouver une formule mathématique qui puisse vraiment respecter le principe de la répartition des charges et des efforts en incluant ce critère.

Ik moet u zeggen dat de Commissie zelf getracht heeft dit criterium te hanteren, **maar** dat het ons bijzonder moeilijk is gebleken een geschikte mathematische formule te vinden die er tegelijkertijd toe leidt dat de lasten evenwichtig verdeeld worden.

RELATIE: expliciet

40. ep00-04-12, regel 11

Madame la Présidente, mes chers collègues, avec tout le respect que j'ai pour l'opinion des collègues qui se sont déjà exprimés, je trouve très dur et injuste de considérer notre rapport comme irrecevable à cause du paragraphe 15.

Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ik heb alle respect voor de opinie van de collega's die zopas het woord hebben gevoerd, **maar** voor mij is de stelling dat ons verslag wegens paragraaf 15 niet-ontvankelijk zou zijn, onnodig hard en onrechtvaardig.

RELATIE: impliciet

41. ep-02-04-08, regel 46

En effet, cet article prévoit bien des actions communes à entreprendre en matière d'environnement, **mais** il respecte totalement, conformément à la philosophie générale des Traités, l'autonomie des états membres en matière de droit pénal.

Dit artikel voorziet namelijk wel in gezamenlijk te nemen milieumaatregelen, **maar** respecteert volledig de strafrechtelijke onafhankelijkheid van de lidstaten, overeenkomstig de algemene filosofie van de Verdragen.

RELATIE: expliciet

42. ep00-04-12, regel 83

Notre groupe de représentants n'a pas encore évoqué ces questions, **mais** je voudrais partager avec vous certaines réflexions.

In onze werkgroep van vertegenwoordigers zijn deze kwesties nog niet aan de orde geweest, **maar** enkele ervan zou ik aan u willen voorleggen.

RELATIE: expliciet

43. ep00-04-12, regel 91

Je n'ai pas toutes les réponses à cette question **mais** je crois qu'il faut les poser, et le faire dans le cadre de la Conférence.

Ik beschik niet over alle antwoorden op deze vragen, **maar** vind dat ze niettemin gesteld moeten worden, en wel in het kader van de IGC.

RELATIE: expliciet

44. ep00-04-12, regel 194

Nous n'allons pas reproduire le débat de décembre 1999, **mais** la Commission eut été bien avisée de contrôler scrupuleusement l'application de ce règlement et a fait, la encore, une grave faute politique.

De discussie van december 1999 gaan wij nu niet overdoen, **maar** de Commissie had er goed aan gedaan de toepassing van deze regeling nauwgezet te controleren en heeft hier eens te meer een ernstige politieke fout begaan.

RELATIE: expliciet

45. ep-96-04-18, regel 145

M. Alavanos avait initialement une minute **mais** il m'a averti qu'en fait il disposait de deux minutes parce qu'un membre de son groupe lui avait cédé cette minute.

De heer Alavanos had aanvankelijk één minuut spreektijd, **maar** hij heeft me laten weten dat hij feitelijk twee minuten had omdat hij nog een minuut had gekregen van een van de leden van zijn fractie.

RELATIE: expliciet

46. ep-02-04-10, regel 6

Ce qui a lieu aujourd'hui en Tchétchénie, ce ne sont pas des violations massives des droits de l'homme, c'est un véritable génocide.

Wat vandaag in Tsjetsjenië gebeurt, is geen grootschalige schending van de mensenrechten, **maar** een echte genocide.

RELATIE: impliciet

47. ep-02-04-24, regel 9

Ne sommes-nous pas des gens qui faisons des discours, **mais** que nous-mêmes, quand il s'agit d'adapter nos budgets, nous pensons d'abord à nous, et après seulement aux autres ?

Wij houden mooie redevoweringen, **maar** als de begroting moet worden aangenomen denken we eerst aan onszelf en vervolgens pas aan de ander.

RELATIE: expliciet

48. ep-02-05-13, regel 36

Point de départ: le traité ne prévoit pas de compétences communautaires dans le domaine du tourisme puisque n'y figure qu'une allusion ponctuelle à l'article 2, **qui** ne peut pas servir de base juridique.

Uitgangspunt is dat het Verdrag niet voorziet in communautaire bevoegdheden op het gebied van het toerisme. In artikel 2 staat een korte verwijzing, **maar** deze toespeling kan niet als rechtsgrondslag worden aangemerkt.

RELATIE: expliciet

49. ep-02-05-16, regel 4

(Des engagements solennels ont été pris, des conventions ont été signées - si pas ratifiées, du moins signées en tout cas -), mais il faut bien constater que, dix ans plus tard, la situation de l'environnement ne s'est pas améliorée : elle s'est même dégradée et, pour ce qui est de la situation des pays pauvres et des pays en voie de développement, elle ne s'est pas améliorée non plus.

(Er zijn plechtige beloften gedaan en verdragen ondertekend die evenwel nog niet geratificeerd zijn.)

We moeten desalniettemin constateren dat de toestand van het milieu de afgelopen tien jaar niet is verbeterd, **maar** zelfs is verslechterd. In de arme landen en ontwikkelingslanden is zelfs helemaal geen sprake van enige verbetering.

RELATIE: impliciet

50. ep-02-06-10, regel 51

Je suis déjà intervenue en plénière à ce propos tout à l'heure **et**, dans le contexte de ce rapport, je veux répéter ce que j'ai dit.

Ik heb hier zojuist in de plenaire vergadering een opmerking over gemaakt, **maar** wil het punt hier nog eens extra onder de aandacht brengen.

RELATIE: expliciet

51. ep-02-06-12, regel 68

Dans ce domaine, la subsidiarité s'applique, **mais** au delà d'une question culturelle, c'est une question d'éthique partagée par beaucoup d'Européens et une question scientifique.

Op dit punt geldt het subsidiariteitsbeginsel, **maar** naast een culturele kwestie is het ook een kwestie van normen en waarden die door vele Europeanen worden gedeeld, en een wetenschappelijke kwestie.

RELATIE: expliciet

52. ep-02-07-01, regel 62

(J'ai proposé en commission économique l'usage du terme "agrocarburant".)
Cette proposition n'ayant pas été retenue, je la mentionne pour mémoire.

Dit voorstel is niet door de commissie overgenomen, **maar** ik wil het u hier wel in herinnering brengen.

RELATIE: impliciet

53. ep-02-07-04, regel 87

Si je prends bonne note de ces apports et que je m'en félicite, je tiens **néanmoins** à insister sur le fait que la solution au problème auquel nous sommes confrontés ne doit pas se limiter à tempérer ou à réguler les effets néfastes d'une mondialisation néolibérale.

Ik ben hier verheugd over, **maar** wil desalniettemin beklemtonen dat het temperen en reguleren van de nadelige gevolgen van het neoliberale globaliseringproces niet toereikend is om dit probleem op te lossen.

RELATIE: expliciet

54. ep-02-09-03, regel 158

La qualité du travail effectué par nos collègues en commission juridique n'est pas en cause et de nombreux aspects négatifs ont été combattus, **mais** la Commission risque, comme sur bien d'autres dossiers, de ne pas l'entendre et de s'en tenir, pour l'essentiel, à sa position initiale.

De kwaliteit van het werk van onze collega's in de Commissie juridische zaken en interne markt staat niet ter discussie en er zijn veel slechte elementen uit het voorstel gehaald, **maar** zoals bij vele andere dossiers lijkt de Commissie niet te willen luisteren en grotendeels vast te willen houden aan haar oorspronkelijke standpunt.

RELATIE: expliciet

55. ep-02-09-05, regel 151

Cette société, certes, n'était pas "directement et individuellement" visée, **mais** si le recours n'avait pas été déclaré recevable, elle n'aurait disposé d'aucun autre moyen de se défendre en justice, de sorte qu'il y aurait eu "déni d'accès au juge".

Deze maatschappij was weliswaar niet 'rechtstreeks en individueel' geraakt door de verordening, **maar** als het beroep niet ontvankelijk was verklaard zou ze over geen enkel ander rechtsmiddel beschikken, en dat zou betekenen dat ze van rechtsbedeling uitgesloten zou worden.

RELATIE: expliciet

4. Geannoteerde zinnen: *maar*

56. ep-96-04-15, regel 13

[Ces deux compagnies avaient souscrit à des engagements pour 12 ans], **mais** [la Commission a finalement décidé, le 13 décembre 1994, d'attribuer 25 % des sillons horaires qui leur étaient réservés à leurs concurrents], [remettant ainsi en cause l'équilibre économique de la convention]?

[Deze twee maatschappijen waren verplichtingen aangegaan voor twaalf jaar], **maar** [de Commissie heeft op 13 december 1994 tenslotte besloten om 25 % van de hun toegekende "uuraandelen" aan de concurrentie toe te kennen],[waarmee het economisch evenwicht van de overeenkomst op losse schroeven werd gezet].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

57. ep-96-04-16, regel 18

[Il est impossible d'uniformiser les politiques de gestion du secteur pharmaceutique, certes], **mais** [il y a des spécificités importantes que ce rapport élude].

[Het is onmogelijk om de beleidsvormen inzake het beheer van de farmaceutische sector te uniformiseren], **maar** [er zijn enkele specifieke punten die in dit verslag niet aan bod komen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

58. ep-96-04-16, regel 51

[Je suis partisan, certes, de l'utilisation des médicaments génériques], **mais** [ne démantelons pas la protection des brevets], brevets sans lesquels il n'y aurait ni recherche ni investissements, lesquels sont de plus en plus lourds.

[Vanzelfsprekend ben ik voorstander van het gebruik van generieke geneesmiddelen], **maar** [laten wij niet de bescherming van het patent ontmantelen]. Zonder patent zou er geen onderzoek zijn en evenmin investeringen die steeds groter worden.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

59. ep-96-09-17, regel 30

[Le mot vous paraît peut-être un peu fort], **mais** [il correspond à la réalité des faits].

[U denkt wellicht dat dat te sterk is uitgedrukt], **maar** [het komt wel overeen met de werkelijke feiten].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

60. ep-96-12-11, regel 100

[Ils abordent certes les questions de sécurité et de troisième pilier], **mais** [avec l'objectif, particulièrement pervers dans les circonstances actuelles, de l'abolition totale des contrôles aux frontières internes].

[Zij kaarten bepaalde onderwerpen aan inzake de veiligheid en de derde pijler], **maar** [met het – [in de huidige omstandigheden nogal perverse] - doel om de controles aan de binnengrenzen volledig af te schaffen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

61. ep-00-02-02, regel 4

[**Même si** de nombreuses évolutions nous avaient permis d'en douter,] [nous avons considéré malgré tout que tel était le cas] [et, récemment encore, on faisait allusion, du bout des lèvres, il est vrai, au principe de subsidiarité].

[Vele ontwikkelingen hebben bij ons twijfel opgeroepen], **maar** [we hebben dit samenwerkingsverband ondanks alles toch altijd als uitgangspunt beschouwd]. [Onlangs nog werd er, hoewel niet van harte, gesproken over het subsidiariteitsbeginsel.]

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

62. ep-00-02-02, regel 23

[Chaque mesure qui sera prisé devra avoir nos yeux pour double objectif de proscrire Haider **sans** isoler la société autrichienne].

[Onze maatregelen moeten tegen Haider gericht zijn], **maar** [het Oostenrijkse volk mag hierdoor niet geïsoleerd raken].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

63. ep-00-02-17, regel 130

[Lors de ses première et deuxième lectures du budget 2000, le Parlement européen a souligné que le nouveau titre "préadhésion" (B7-0) propose par la Commission dans l'avant projet de budget ne devrait pas être limité aux pays associés d'Europe centrale et orientale], [il devrait également être étendu Malte et Chypre].

[Tijdens de eerste en tweede lezing van de begroting voor het jaar 2000 heeft het Europees Parlement onderstreept dat de nieuwe, door de Commissie in het voorontwerp van begroting voorgestelde titel 'pretoetreding' (B7-0) niet beperkt zou moeten blijven tot de geassocieerde landen in Midden- en Oost-Europa], **maar** [dat ook Malta en Cyprus daaronder moeten vallen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

64. ep-00-03-17, regel 18

Sur le fond, "l'habillage" de cette nouvelle demande exorbitante ne doit pas nous tromper ; [il ne s'agit pas la uniquement de donner davantage de moyens financiers une institution indépendante pour appliquer une politique monétaire efficace au profit des états membres], **mais** [également de faire naître indirectement des ressources complémentaires en faveur d'une structure technocratique afin de lui permettre de financer des besoins de fonctionnement toujours plus grands].

[Het doel is niet alleen de ECB meer financiële middelen in handen te geven zodat deze onafhankelijke instelling een doelmatig monetair beleid kan voeren ten gunste van de lidstaten], [**maar** ook om indirect extra financiële middelen te genereren ter financiering van een technocratische structuur waarvoor almaar meer geld nodig is].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

65. ep-00-02-17, regel 83

Il n'aurait jamais de pouvoir s'échapper de France, **mais** [les policiers qui le suivaient n'avaient pas de mandat et les frontières européennes sont aujourd'hui des passoires].

[Hij had nooit kans mogen zien Frankrijk te ontvluchten], **maar** [de politieagenten die hem volgden, hadden geen mandaat][en de Europese grenzen zijn tegenwoordig zo lek als een zeef].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief	n.v.t.

66. ep-01-01-15, regel 3

Je le signale, je le regrette, [je sais que nous avons un mercredi très chargé], **mais** [essayons de changer cela, parce que c'est tout de même le débat parlementaire qui devrait l'emporter sur les institutions.

[Ik beseft dat de agenda van woensdag overvol is], **maar** [ik wil toch graag gezegd hebben dat ik het liever anders had gezien]. (Laten we proberen hier verandering in aan te brengen, want het parlementaire debat dient toch van meer gewicht te zijn dan de bijdragen van bovengenoemde instellingen.)

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

67. ep-01-01-15, regel 76

[Premièrement, l'évaluation comme instrument d'amélioration de la qualité, [le but n'étant pas de définir qui est le premier et qui est le dernier de la classe]], **mais** [simplement de stimuler pour que tous deviennent premiers de la classe].

[In de eerste plaats gaat het om evaluatie als instrument om de kwaliteit te verbeteren, waarbij het doel niet is een ranglijst op te stellen van de slechtste en de beste leerlingen van de klas], **maar** [simpelweg ervoor te zorgen dat alle leerlingen tot de beste van de klas kunnen behoren].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

68. ep-01-02-14, regel 3

[Je pense que c'est un document intéressant] **et** [les remarques que je vais formuler visent à suggérer à la Commission un certain nombre d'améliorations].

[Het gaat mijns inziens om een interessant document], **maar** [ik wil graag de Commissie een aantal verbeteringen voorstellen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

69. ep-01-02-14, regel 50

Je souligne d'ailleurs que, si l'objectif du marché intérieur n'est pas réalisé pour des services essentiels comme l'énergie et les transports, [ce n'est pas faute de déréglementation, **mais** [par manque d'infrastructures et de régulations publiques communes].

[Dit ligt niet zozeer aan een gebrek aan deregulering], **maar** [aan een gebrek aan infrastructuur en gemeenschappelijke regelgeving]. Ik ben voorts slecht te spreken over het voortdurende pleidooi voor verlaging van de sociale lasten.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	non-causaal	n.v.t.	n.v.t.

70. ep-01-03-13, regel 3

Malheureusement, [la proposition d'aujourd'hui, [**quoique** assouplie sur certains points]], [reste tout de même justiciable de plusieurs critiques importantes].

[Het voorstel van vandaag is op een aantal gebieden weliswaar versoepeld], **maar** [geeft helaas op een aantal punten nog altijd aanleiding tot ernstige kritiek].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

71. ep-01-03-13, regel 17

[Cette protection est accordée pour une durée maximale de deux ans] **mais** [le Conseil peut également, à tout moment, si les conditions sont réunies, y mettre fin de manière commune].

[De bescherming mag maximaal twee jaar duren], **maar** [de Raad is te allen tijde gemachtigd om deze bescherming in gezamenlijk overleg te beëindigen als de situatie dit toestaat].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief	n.v.t.

72. ep-01-05-14, regel 28

[Nous sommes parvenus à un accord non pas politique], **mais** [qui concerne les besoins profonds de nos étudiants et de nos professeurs].

[We hebben geen politieke deal gesloten], **maar** [een akkoord bereikt dat betrekking heeft op de wezenlijke behoeften van onze studenten en docenten].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	non-causaal	n.v.t.	n.v.t.

73. ep-01-05-14, regel 52

[Il y aura du nouveau dans les textes, je l'espère bien], **mais** [pas dans la structure, parce qu'il y aura maintenant une suite].

[Ik mag hopen dat er wel sprake zal zijn van vernieuwing in de teksten], **maar** [dat geldt niet voor de structuur, omdat het thans gaat om voortzetting van het bestaande].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

74. ep-01-09-03, regel 128

[Par exemple, une réglementation sur les transports d'hydrocarbures devient urgente], **mais** [elle vient, une fois encore, d'être renvoyée aux calendes grecques pour des raisons mercantiles].

[Zo is er dringend behoefte aan regelgeving op het gebied van het vervoer van koolwaterstoffen], **maar** [deze is onlangs, voor de zoveelste keer, op de lange baan geschoven om commerciële redenen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	objectief/subjectief, ep.	n.v.t.

75. ep-01-09-03, regel 68

[Ces propositions vont dans le bon sens], **mais** [je pense que pour l'efficacité de l'action pour l'emploi, pour l'amélioration des performances économiques en Europe, on aurait pu aller plus loin dans le droit des salaires de participer au devenir des entreprises].

[Deze voorstellen gaan de goede kant op], **maar** [ik denk dat men voor de efficiëntie van het werkgelegenheidsbeleid, voor de verbetering van de economische prestaties in Europa, verder had kunnen gaan op het gebied van het recht van werknemers om een rol te spelen in de toekomst van het bedrijf].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
negatief	causaal	subjectief, epistemisch	n.v.t.

5. Geannoteerde zinnen tweede beoordelaar

MAAR

1. ep-01-01-15, regel 3

Je le signale, je le regrette, [je sais que nous avons un mercredi très chargé], **mais** [essayons de changer cela, parce que c'est tout de même le débat parlementaire qui devrait l'emporter sur les institutions.

[Ik beseft dat de agenda van woensdag overvol is], **maar** [ik wil toch graag gezegd hebben dat ik het liever anders had gezien]. (Laten we proberen hier verandering in aan te brengen, want het parlementaire debat dient toch van meer gewicht te zijn dan de bijdragen van bovengenoemde instellingen.)

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Subjectief	Nvt

2. ep-01-01-15, regel 76

[Premièrement, l'évaluation comme instrument d'amélioration de la qualité, [le but n'étant pas de définir qui est le premier et qui est le dernier de la classe]], **mais** [simplement de stimuler pour que tous deviennent premiers de la classe].

[In de eerste plaats gaat het om evaluatie als instrument om de kwaliteit te verbeteren, [waarbij het doel niet is een ranglijst op te stellen van de slechtste en de beste leerlingen van de klas]], **maar** [simpelweg ervoor te zorgen dat alle leerlingen tot de beste van de klas kunnen behoren].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Objectief	Nvt

3. ep-01-02-14, regel 3

[Je pense que c'est un document intéressant] **et** [les remarques que je vais formuler visent à suggérer à la Commission un certain nombre d'améliorations].

[Het gaat mijns inziens om een interessant document], **maar** [ik wil graag de Commissie een aantal verbeteringen voorstellen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Subjectief	Nvt

4. ep-01-02-14, regel 50

Je souligne d'ailleurs que, si l'objectif du marché intérieur n'est pas réalisé pour des services essentiels comme l'énergie et les transports, ce n'est pas faute de déréglementation, mais par manque d'infrastructures et de régulations publiques communes.

[Dit ligt niet zozeer aan een gebrek aan deregulering], **maar** [aan een gebrek aan infrastructuur en gemeenschappelijke regelgeving.] Ik ben voorts slecht te spreken over het voortdurende pleidooi voor verlaging van de sociale lasten.

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Non-causaal	nvt	Nvt

5. ep-01-03-13, regel 3

Malheureusement, [la proposition d'aujourd'hui, [**quoique** assouplie sur certains points]], [reste tout de même justiciable de plusieurs critiques importantes].

[Het voorstel van vandaag is op een aantal gebieden weliswaar versoepeld], **maar** [geeft helaas op een aantal punten nog altijd aanleiding tot ernstige kritiek].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Subjectief	Nvt

6. ep-01-03-13, regel 17

[Cette protection est accordée pour une durée maximale de deux ans] **mais** [le Conseil peut également, à tout moment, si les conditions sont réunies, y mettre fin de manière commune].

[De bescherming mag maximaal twee jaar duren], **maar** [de Raad is te allen tijde gemachtigd om deze bescherming in gezamenlijk overleg te beëindigen als de situatie dit toestaat].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Objectief	nvt

7. ep-01-05-14, regel 28

[Nous sommes parvenus à un accord non pas politique], **mais** [qui concerne les besoins profonds de nos étudiants et de nos professeurs].

[We hebben geen politieke deal gesloten], **maar** [een akkoord bereikt dat betrekking heeft op de wezenlijke behoeften van onze studenten en docenten].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Non-caus	Nvt	Nvt

8. ep-01-05-14, regel 52

[Il y aura du nouveau dans les textes, je l'espère bien], **mais** [pas dans la structure, parce qu'il y aura maintenant une suite].

[Ik mag hopen dat er wel sprake zal zijn van vernieuwing in de teksten], **maar** [dat geldt niet voor de structuur, omdat het thans gaat om voortzetting van het bestaande].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Subjectief	nvt

9. ep-01-09-03, regel 128

[Par exemple, une réglementation sur les transports d'hydrocarbures devient urgente], **mais** [elle vient, une fois encore, d'être renvoyée aux calendes grecques pour des raisons mercantiles].

[Zo is er dringend behoefte aan regelgeving op het gebied van het vervoer van koolwaterstoffen], **maar** [deze is onlangs, voor de zoveelste keer, op de lange baan geschoven om commerciële redenen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Subjectief	nvt

10. ep-01-09-03, regel 68

[Ces propositions vont dans le bon sens], **mais** [je pense que pour l'efficacité de l'action pour l'emploi, pour l'amélioration des performances économiques en Europe, on aurait pu aller plus loin dans le droit des salaires de participer au devenir des entreprises].

[Deze voorstellen gaan de goede kant op], **maar** [ik denk dat men voor de efficiëntie van het werkgelegenheidsbeleid, voor de verbetering van de economische prestaties in Europa, verder had kunnen gaan op het gebied van het recht van werknemers om een rol te spelen in de toekomst van het bedrijf].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Negatief	Causaal	Objectief	Nvt

OMDAT

1. ep-01-01-15, regel 101

[Il renforce le sentiment d'appartenance à l'Union Européenne] [en identifiant des racines qui nous sont communes].

[Het versterkt het gevoel van saamhorigheid binnen de Europese Unie], **omdat** [het wortels blootlegt die we met elkaar gemeen hebben].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

2. ep-01-02-14, regel 89

Le Parlement européen a pourtant beaucoup insisté, durant la procédure de conciliation, sur des règles d'étiquetage et de traçabilité claires pour les OGM, ces règles étant essentielles pour les consommateurs qui ne peuvent décider de l'achat éventuel de produits contenant des OGM que si ces derniers sont étiquetés de manière appropriée.

Het Europees Parlement heeft tijdens de bemiddelingsprocedure evenwel benadrukt dat er duidelijke regels voor de etikettering en traceerbaarheid van GGO's dienen te worden opgesteld. [Dergelijke regels zijn van groot belang voor de consumenten] **omdat** [zij alleen op basis van een goede etikettering kunnen besluiten of zij een product met GGO's al dan niet wensen aan te schaffen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

3. ep-01-02-14, regel 47

[J'approuve le rapport Bullmann], [**qui** préconise des investissements publics, une législation sociale].

[Ik kan mij vinden in het verslag-Bullmann], **omdat** [de rapporteur zich hierin uitspreekt voor publieke investeringen en sociale wetgeving].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

4. ep-01-03-13, regel 198

[J'ai donc voté pour le rapport de M. Schwaiger] [**qui** se prononce pour une transparence accrue de l'OMC et de la conduite de ses réunions].

[Ik heb derhalve voor het verslag van de heer Schwaiger gestemd], mede **omdat** [hij zich uitspreekt voor een grote transparantie rondom de WTO en de wijze waarop haar vergaderingen gehouden dienen te worden].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

5. ep-01-03-13, regel 297

[En ce qui concerne la libre circulation des jeunes venant de pays tiers, la FIFA a déclaré que ce n'était pas de notre ressort] **car** [nous avons seulement le pouvoir de régler à l'intérieur de l'Union européenne], (et que, en-dehors de l'Union européenne et des pays associés, elle entendait interdire purement et simplement le transfert de jeunes âges de moins de dix-huit ans).

[Wat het vrij verkeer van de uit derde landen afkomstige jongeren betreft, heeft de FIFA verklaard dat dit niet onder onze bevoegdheid valt] **omdat** [wij uitsluitend de gang van zaken op het grondgebied van de Europese Unie kunnen reglementeren].

(Zij heeft eveneens verklaard van plan te zijn om elke transfer van jongeren beneden de achttien jaar te verbieden als het niet om de Europese Unie of de geassocieerde landen gaat.)

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Objectief	Natuurlijk

6. ep-01-05-14, regel 74

[Donc, je ne suis pas aussi pessimiste que beaucoup de parlementaires en ce domaine], **parce que** [j'ai vu, j'ai senti que la situation évoluait depuis le sommet de Lisbonne].

[Ik ben dan ook minder pessimistisch dan veel afgevaardigden op dit punt], **omdat** [ik heb gezien en gemerkt dat de situatie aan het veranderen is sinds de Top van Lissabon].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

7. ep-01-05-14, regel 159

[Ce sommet a été formidable], **car** [il a été le théâtre d'échanges extraordinaires et a rendu compte dans le même temps de la responsabilisation du secteur privé, des entreprises, du savoir-faire qui existe en cette matière].

[Deze top was een groot succes], **omdat** [hij een unieke gelegenheid bood om ideeën en informatie uit te wisselen en tegelijkertijd het besef heeft doen ontstaan dat ook de private sector, het bedrijfsleven, de deskundigen een taak hebben op dit terrein].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	Volgorde
Positief	Causaal	Objectief	Omgekeerd

8. ep-01-09-03, regel 144

Enfin, troisième cause de non-application : [certaines directives restent non transposées ou mal transposées] **parce que** [des représentants gouvernementaux siégeant au Conseil ont voulu s'acheter une bonne conduite européenne en fermant les yeux sur des difficultés futures qu'ils savaient pourtant inévitables].

Ten slotte, de derde oorzaak van niet-toepassing: [sommige richtlijnen worden niet of slecht toegepast] **omdat** [regeringsvertegenwoordigers in de Raad zich graag voordoen als goede Europeanen en daarom hun ogen sluiten voor toekomstige problemen, waarvan ze nochtans weten dat die onvermijdelijk zijn].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	Volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

9. ep-01-09-03, regel 147

[Aujourd'hui, on accepte de signer tel ou tel texte européen], **parce qu'**[on n'ose pas élever des objections], [et demain on se débrouillera bien pour l'application].

[Vandaag stemmen we ermee in om die of die Europese tekst te ondertekenen], **omdat** [we niet durven protesteren], [en morgen zullen we wel zien hoe we de tekst toepassen].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	Volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

10. ep-02-11-18, regel 55

[Il va dans le bon sens] **parce qu'**[il a été prouvé que l'interdiction de la publicité influençait à la baisse la consommation du tabac] [et qu'un lien existait effectivement entre publicité et surconsommation].

[De tekst gaat in de goede richting] **omdat** [bewezen is dat het verbod op tabaksreclame heeft bijgedragen aan het terugdringen van het tabaksgebruik] – [er blijkt namelijk inderdaad een verband te bestaan tussen reclame en overmatig gebruik].

polariteit	basisoperatie	coherentiebron	Volgorde
Positief	Causaal	Subjectief	Omgekeerd

6. Translation spotting-overzicht

OMDAT				MAAR					
vergadering	regel	brontaal	in brontaal staat:	vergadering	regel	brontaal	in brontaal staat:		
1	ep-00-02-18	116	expliciet	parce que	1	ep-96-04-17	24	expliciet	mais
2	ep-96-04-16	21	expliciet	parce que	2	ep-96-04-16	40	expliciet	mais
3	ep-96-04-17	202	impliciet	-	3	ep-96-04-16	52	expliciet	mais
4	ep-96-04-17	259	expliciet	alors que	4	ep-96-04-16	60	expliciet	mais
5	ep-96-04-17	337	impliciet	-	5	ep-96-04-16	67	expliciet	mais
6	ep-96-04-18	66	impliciet	-	6	ep-96-04-19	10	expliciet	mais
7	ep-02-04-10	289	impliciet	-	7	ep-96-04-17	385	expliciet	mais
8	ep-96-05-09	55	expliciet	avec	8	ep-96-04-17	399	expliciet	mais
9	ep-96-05-09	29	expliciet	du fait que	9	ep-02-03-11	46	expliciet	mais
10	ep-00-02-17	56	expliciet	dans la mesure où	10	ep-96-04-17	15	impliciet	-
11	ep-96-04-16	19	expliciet	pour cause de	11	ep-96-04-16	24	expliciet	mais
12	ep-00-03-01	165	expliciet	parce que	12	ep-96-04-17	35	expliciet	mais
13	ep-00-03-01	200	expliciet	puisque	13	ep-96-04-17	38	expliciet	si
14	ep-00-03-29	70 (68)	expliciet	parce que	14	ep-96-04-17	43	expliciet	mais
15	ep-00-03-29	7	expliciet	parce que	15	ep-96-04-17	49	expliciet	mais
16	ep-00-05-17	27	expliciet	parce que	16	ep-96-04-17	50	expliciet	mais
17	ep-00-04-10	15	expliciet	parce que	17	ep-96-04-17	71	expliciet	pourtant
18	ep-00-04-10	76	expliciet	puisque	18	ep-96-04-18	13	expliciet	mais
19	ep-00-04-10	182	expliciet	parce que	19	ep-96-04-18	116	expliciet	mais
20	ep-00-04-10	151	expliciet	parce que	20	ep-96-04-19	10	expliciet	mais
21	ep-00-04-14	5	expliciet	parce que	21	ep-96-05-08	59	expliciet	pourtant
22	ep-00-04-14	49	expliciet	parce que	22	ep-96-05-09	28	expliciet	mais
23	ep-00-04-14	69	expliciet	parce que	23	ep-96-05-09	35	alternatieve constructie	-
24	ep-02-04-24	127	expliciet	parce que	24	ep-00-02-18	58	impliciet	-
25	ep-02-05-16	166	expliciet	car	25	ep-02-03-14	18	expliciet	et
26	ep-00-05-17	120	expliciet	car	26	ep-00-02-18	97	expliciet	mais
27	ep-00-05-17	295	expliciet	en raison de	27	ep-00-02-18	105	alternatieve constructie	-
28	ep-00-06-14	93	expliciet	parce que	28	ep-00-03-01	20	expliciet	et
29	ep-00-06-14	250	expliciet	parce que	29	ep-00-03-01	45	alternatieve constructie	-
30	ep-00-06-14	286	impliciet	-	30	ep-00-03-01	66	expliciet	mais
31	ep-00-07-06	18	expliciet	parce que	31	ep-00-03-29	57	alternatieve constructie	"en..."
32	ep-00-07-06	50	expliciet	parce que	32	ep-00-03-29	69	expliciet	mais
33	ep-00-07-06	64	expliciet	parce que	33	ep-00-03-29	14	alternatieve constructie	-
34	ep-00-07-06	108	alternatieve constructie	alternatieve zinsconstructie	34	ep-00-03-29	173	expliciet	mais
35	ep-00-07-06	157	expliciet	parce que	35	ep-00-04-10	13	expliciet	mais
36	ep-00-09-04	48	expliciet	pour	36	ep-00-04-10	19	expliciet	mais
37	ep-00-09-04	142	expliciet	sous peine de	37	ep-00-04-10	79	expliciet	mais
38	ep-00-03-01	150	expliciet	parce que	38	ep-00-04-10	79	expliciet	mais
39	ep-00-09-04	167	expliciet	faute de	39	ep-00-04-10	98	expliciet	mais
40	ep-00-09-04	173	impliciet	-	40	ep-00-04-12	11	impliciet	-
41	ep-00-04-10	182	impliciet	-	41	ep-02-04-08	46	expliciet	mais
42	ep-96-04-18	145	expliciet	parce que	42	ep-00-04-12	83	expliciet	mais
43	ep-02-06-10	24	expliciet	car	43	ep-00-04-12	91	expliciet	mais
44	ep-02-06-12	90	expliciet	parce que	44	ep-00-04-12	194	expliciet	mais
45	ep-02-07-01	153	expliciet	en raison de	45	ep-96-04-18	145	expliciet	mais
46	ep-02-07-04	169	expliciet	car	46	ep-02-04-10	6	impliciet	-
47	ep-02-09-03	280	expliciet	car	47	ep-02-04-24	9	expliciet	mais
48	ep-02-09-05	236	expliciet	car	48	ep-02-05-13	36	expliciet	"qui..."
49	ep-02-09-24	32	alternatieve constructie	alternatieve zinsconstructie	49	ep-02-05-16	4	impliciet	-
50	ep-02-09-24	290	impliciet	-	50	ep-02-06-10	51	expliciet	et
51	ep-02-10-10	98	expliciet	où	51	ep-02-06-12	68	expliciet	mais
52	ep-02-10-21	19	expliciet	parce que	52	ep-02-07-01	62	impliciet	-
53	ep-02-10-24	76	alternatieve constructie	alternatieve zinsconstructie	53	ep-02-07-04	33	expliciet	néanmoins
54	ep-02-11-18	55	expliciet	parce que	54	ep-02-09-03	158	expliciet	mais
55	ep-02-12-05	72	expliciet	parce que	55	ep-02-09-05	151	expliciet	mais
56	ep-96-10-22	242/243	impliciet	-	56	ep-96-04-15	13	expliciet	mais
57	ep-96-11-12	73	impliciet	-	57	ep-96-04-16	18	expliciet	mais
58	ep-96-11-13	104	expliciet	parce que	58	ep-96-04-16	51	expliciet	mais
59	ep-96-07-17	23	expliciet	parce que	59	ep-96-09-17	30	expliciet	mais
60	ep-96-04-16	20	expliciet	étant donné que	60	ep-96-12-11	100	expliciet	mais
61	ep-96-09-19	195	impliciet	-	61	ep-00-02-02	4	expliciet	même si
62	ep-96-09-19	220	expliciet	parce que	62	ep-00-02-02	23	expliciet	sans
63	ep-96-05-08	19	expliciet	parce que	63	ep-00-02-17	130	impliciet	-
64	ep-00-01-17	2/3	expliciet	parce que	64	ep-00-03-17	18	expliciet	mais
65	ep-00-02-02	126	expliciet	qui	65	ep-00-02-17	83	expliciet	mais
66	ep-01-01-15	101	expliciet	"identifierend etc."	66	ep-01-01-15	3	expliciet	mais
67	ep-01-02-14	89	expliciet	qui (FR:neg. NL:pos.)	67	ep-01-01-15	76	expliciet	mais
68	ep-01-02-14	47	expliciet	qui	68	ep-01-02-14	3	expliciet	et
69	ep-01-03-13	198	expliciet	qui	69	ep-01-02-14	50	expliciet	mais
70	ep-01-03-13	297	expliciet	car	70	ep-01-03-13	3	expliciet	quoique
71	ep-01-05-14	74	expliciet	parce que	71	ep-01-03-13	17	expliciet	mais
72	ep-01-05-14	159	expliciet	car	72	ep-01-05-14	28	expliciet	mais
73	ep-01-09-03	144	expliciet	parce que	73	ep-01-05-14	52	expliciet	mais
74	ep-01-09-03	147	expliciet	parce que	74	ep-01-09-03	128	expliciet	mais
75	ep-02-11-18	55	expliciet	parce que	75	ep-01-09-03	68	expliciet	mais